

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Кафедра підприємництва, менеджменту та туризму

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНА

Зав. кафедрою _____
(підпис)

к.е.н., доцент Панкова М.О.

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
ОРГАНІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В НАЙБІЛЬШИХ
КУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРАХ СВІТУ

Виконав

ст. гр. Т-119

(підпис)

В. О. Подопригора

(ініціали та прізвище)

Науковий керівник

викл.

(підпис)

П. В. Бобрикін

(ініціали та прізвище)

Запоріжжя

2023

ПРАТ «ПВНЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»
Кафедра підприємництва, менеджменту та туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____
к.е.н., доц. М.О. Панкова
« _____ » _____ 2023 р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ

Студенту гр. Т-119, спеціальності 242 «Туризм»

Подопригорі Вероніці Олегівні

1. Тема: Організація пізнавального туризму в найбільших культурних центрах світу

затверджена наказом по інституту № _____ від ____ . ____ . ____ р.

2. Термін здачі студентом закінченої роботи: ____ . ____ . ____ р.

3. Перелік питань, що підлягають розробці

1. здійснити класифікацію видів туризму і сутність пізнавального туризму;

2. розглянути особливості організації пізнавального туризму;

3. охарактеризувати стан розвитку пізнавального туризму в світі;

4. вивчити еволюційний шлях розвитку пізнавального туризму у Франції;

5. здійснити характеристику Франції як туристичної супердержави та визначити особливості культурно-пізнавального туризму у Франції;

6. проаналізувати особливості регулювання туристичного потенціалу у Франції;

7. визначити перспективні напрями розвитку та дослідити концепцію сталого розвитку пізнавального туризму у Франції.

4. Календарний графік підготовки кваліфікаційної роботи

№ етапу	Зміст	Терміни виконання	Готовність по графіку %, підпис керівника	Підпис керівника про повну готовність етапу, дата
1	Збір практичного матеріалу за темою кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи			
2	I атестація I розділ кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи			
3	II атестація II розділ кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи			
4	III атестація III розділ кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи, висновки та рекомендації, додатки, реферат			
5	Перевірка кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи на оригінальність			
6	Доопрацювання кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи, підготовка презентації, отримання відгуку керівника і рецензії			
7	Попередній захист кваліфікаційної бакалаврської (магістерської) роботи			
8	Подача кваліфікаційної бакалаврської роботи на кафедрі			
9	Захист кваліфікаційної бакалаврської роботи			

Дата видачі завдання: ____ . ____ . ____ р.

Керівник кваліфікаційної
бакалаврської роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання отримав до виконання

_____ (підпис студента)

_____ (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить: 82 сторінок, 4 таблиць, 11 рисунків, 33 бібліографічних посилань.

Метою бакалаврської дипломної роботи є дослідження особливостей організації пізнавального туризму в найбільших культурних центрах світу на прикладі Франції.

Об'єктом дослідження бакалаврської дипломної роботи є сфера пізнавального туризму Франції.

Предметом дослідження є процес організації пізнавального туризму.

За результатами дослідження зроблені узагальнення щодо сутності, цілей та завдань пізнавального туризму, динаміки його розвитку; визначені особливості розвитку пізнавального туризму у Франції як в одному з найбільших культурних центрів світу.

Визначені перспективи подальшої реалізації потенціалу пізнавального туризму в найбільших культурних центрах світу на прикладі Франції..

ТУРИЗМ, ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ, КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА,
КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ПОТЕНЦІАЛ ПІЗНАВАЛЬНОГО
ТУРИЗМУ, КУЛЬТУРНІ ЦЕНТРИ СВІТУ, ТУРИСТИЧНА ІНДУСТРІЯ

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ.....	6
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ	11
1.1 Класифікація видів туризму і сутність пізнавального туризму	11
1.2 Особливості організації пізнавального туризму.....	17
1.3 Стан розвитку пізнавального туризму в світі	22
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У ФРАНЦІЇ ЯК В ОДНОМУ З НАЙБІЛЬШИХ КУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ СВІТУ	39
2.1 Еволюція розвитку пізнавального туризму у Франції	39
2.2 Характеристика Франції як туристичної супердержави.....	41
2.3 Особливості культурно-пізнавального туризму у Франції	51
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В НАЙБІЛЬШИХ КУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРАХ СВІТУ НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦІЇ.....	61
3.1 Особливості регулювання туристичного потенціалу у Франції	61
3.2 Перспективні напрями розвитку пізнавального туризму у Франції.....	64
3.3 Концепція сталого розвитку пізнавального туризму у Франції.....	69
ВИСНОВКИ.....	76
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ
І ТЕРМІНІВ

Скорочення	Повна назва	Пояснення/переклад
в т.ч.	в тому числі	по тексту
грн.	гривня, гривень	при цифрах
дн	дні	при цифрах
ін.	інші, інше	по тексту
м.	місто	по тексту
рис.	рисунок	по тексту
р.	рік	при цифрах
рр.	роки	при цифрах
с.	сторінка	при цифрах
табл.	таблиця	по тексту

ВСТУП

Актуальність теми. Туристична сфера має важливе значення для будь-якої економіки світу з багатьох аспектів. Завдяки туризму створюються робочі місця, зростає ВВП і приваблюються іноземні інвестиції. Туристи витрачають гроші на перевезення, проживання, харчування, шопінг та розваги, що стимулює розвиток місцевих підприємств і підтримує місцеву економіку. Туризм сприяє зближенню різних культур і народів. Він надає можливість туристам досліджувати нові місця, вивчати історію, культуру та традиції інших народів, спілкуватися з місцевими жителями та розширювати свої горизонти. Такі міжкультурні зустрічі сприяють взаєморозумінню, толерантності і миру. Туристична сфера відіграє важливу роль у збереженні культурної спадщини. Завдяки туристам та їхньому інтересу до історичних пам'яток, музеїв, храмів та інших культурних об'єктів, ці об'єкти можуть бути відновлені, збережені та популяризовані. Розвиток туристичної сфери вимагає покращення інфраструктури, такої як транспортні засоби, готелі, ресторани, розважальні заклади та інші послуги. Це сприяє розвитку місцевої інфраструктури та підвищенню якості життя для місцевих жителів. Туризм може мати як позитивні, так і негативні екологічні наслідки. Правильне управління туристичними ресурсами і стале використання природних та культурних ресурсів допомагають зберегти природу і екосистеми, зберігають біорізноманіття та забезпечують екологічну стійкість. Усі ці аспекти підкреслюють важливість туристичної сфери як економічної, соціокультурної та екологічної сили, що має вплив на розвиток країн і збереження культурного та природного надбання.

Дослідження пізнавального туризму постає дуже актуальним в сучасних умовах з кількох причин:

- через зростаючий інтерес до культурної спадщини: все більше туристів шукають нові, унікальні та освітні враження під час подорожей. Пізнавальний туризм дозволяє їм дізнатися більше про культурну спадщину, історію,

мистецтво та інші аспекти культури країни, яку вони відвідують;

- через зміна попиту туристів: більшість сучасних туристів шукають не тільки поверхневі розваги, але й глибше занурення в місцеве життя та культуру. Вони хочуть отримати освітній досвід, розширити свої знання та розуміння світу. Пізнавальний туризм відповідає на цей попит, надаючи можливість вивчати і досліджувати нові місця та культури;

- через вплив на місцеву економіку: розвиток пізнавального туризму може мати позитивний вплив на місцеву економіку. Туристи, які приїжджають для освітніх цілей, зазвичай більше витрачають на місцеві товари і послуги, що стимулює розвиток місцевого підприємництва та зайнятість;

- через сприяння збереженню культурної спадщини: пізнавальний туризм може відігравати важливу роль у збереженні культурної спадщини. Через пізнавальний туризм туристи стають свідками і учасниками збереження та відновлення історичних пам'яток, музеїв та інших культурних об'єктів;

- через розвиток освіти та культурного обміну: пізнавальний туризм сприяє освітньому процесу та культурному обміну між країнами. Він допомагає розширити кругозір туристів, відкриває нові перспективи і погляди на світ, сприяє толерантності і взаєморозумінню.

Усі ці фактори підкреслюють актуальність дослідження пізнавального туризму в сучасних умовах. Розуміння його особливостей, розвиток нових підходів та інноваційних продуктів можуть допомогти розширити туристичну індустрію, задовольнити потреби туристів та сприяти сталому розвитку туризму.

Теоретичні основи та практичні аспекти розвитку пізнавального туризму досліджувалися багатьма науковцями. Так, Йохан Хансен висловив концепцію «турзнавства» (tourismology) як окремої наукової галузі, що досліджує туризм як соціальне явище та його вплив на суспільство та культуру; Майкл Холл та Алан Льюїс зосередились на пізнавальному туризмі в рамках концепції «туризму з базовою та продвинутою пізнавальністю» (basic and advanced cognitive tourism) і висловили ідею, що пізнавальний туризм може бути

використаний для збагачення та розвитку інтелектуальних знань туристів; Пітер Мейо пропонує концепцію «критичного туризму» (critical tourism), яка акцентує увагу на аналізі соціальних, політичних та економічних вимірів пізнавального туризму, розглядаючи пізнавальний туризм як можливість для туристів критично осмислити світ та покращити його; Йохансен і Хіггінс розробили модель «взаємодії туристів з культурою» (tourist-culture interaction model), яка аналізує взаємодію туристів з культурою під час пізнавального туризму, виділивши різні етапи цієї взаємодії, такі як сприйняття, спілкування та інтеграція з місцевими жителями; Ян Бюрнер розглядає пізнавальний туризм як «пізнавально-дослідницьку подорож» (exploratory journey of knowledge), що дозволяє туристам отримувати нові знання та розширювати свої горизонти. Ці науковці та багато інших дослідників внесли значний вклад у розвиток теоретичних основ та розуміння практичних аспектів пізнавального туризму. Їх дослідження допомагають вдосконалювати стратегії та практики у цій галузі та сприяють подальшому розвитку пізнавального туризму у сучасних умовах.

Українські вчені також внесли свій вклад у дослідження пізнавального туризму. Олександр Зінченко, відомий український науковець, який досліджує питання розвитку туризму і займається пізнавальним туризмом, зокрема в контексті розвитку культурно-історичних об'єктів та регіонів України. Юрій Федькович є дослідником туризму та автором праць на тему розвитку пізнавального туризму, досліджує взаємодію між туризмом, культурою та ідентичністю. Лариса Криворучко як дослідниця у сфері туризму та географії вивчає роль пізнавального туризму у розвитку туристичних регіонів України та внесок пізнавальних туристичних маршрутів у збереження культурної спадщини. Світлана Федькович досліджує проблеми розвитку туризму та пізнавального туризму, зокрема в контексті регіонального розвитку та сталого туризму. Вона також вивчає взаємодію між туризмом та культурою. Це лише деякі приклади українських вчених, які досліджують проблематику пізнавального туризму. Українські дослідники активно працюють над

вивченням різних аспектів цього виду туризму та сприяють розвитку туристичної галузі в Україні. При цьому дослідження багатьох аспектів організації пізнавального туризму в найбільших культурних центрах світу залишатиметься актуальним і продовжуватиме привертати увагу як науковців, так і фахівців туристичної сфери.

Мета й завдання дослідження. Метою бакалаврської дипломної роботи є дослідження особливостей організації пізнавального туризму в найбільших культурних центрах світу на прикладі Франції.

Для досягнення поставленої мети, в роботі необхідно вирішити наступні завдання:

- здійснити класифікацію видів туризму і сутність пізнавального туризму;
- розглянути особливості організації пізнавального туризму;
- охарактеризувати стан розвитку пізнавального туризму в світі;
- вивчити еволюційний шлях розвитку пізнавального туризму у Франції;
- здійснити характеристику Франції як туристичної супердержави та визначити особливості культурно-пізнавального туризму у Франції;
- проаналізувати особливості регулювання туристичного потенціалу у Франції;
- визначити перспективні напрями розвитку та дослідити концепцію сталого розвитку пізнавального туризму у Франції.

Об’єктом дослідження бакалаврської дипломної роботи є сфера пізнавального туризму Франції.

Предметом дослідження є процес організації пізнавального туризму.

Методи дослідження. У процесі виконання дослідження застосовувалися такі наукові методи: аналітичний, експертний, узагальнення.

Теоретичною і методологічною основою дослідження є розробки вітчизняних і зарубіжних вчених в питаннях визначення, класифікації та управління процесами розвитку пізнавального туризму.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

1.1 Класифікація видів туризму і сутність пізнавального туризму

В надзвичайно динамічному світі туризм виступає потенційним ресурсом розвитку економіки будь-якої країни, відіграючи все більш важливу роль в історичному, духовному, культурному, економічному та політичному житті. Наразі доступними є безліч видів туристичних послуг, завдяки яким досягається взаєморозуміння та толерантність у відносинах між численними етнічними спільнотами та культурами, значно розширюються можливості використання культурного потенціалу території країни, стає доступною культурна спадщина регіонів для широкого кола відвідувачів, що не лише популяризує країну, а й сприяє підвищенню освіченості туристів.

Сучасна туристична індустрія налічує широке різноманіття видів туристичних послуг (рис. 1.1-1.2).

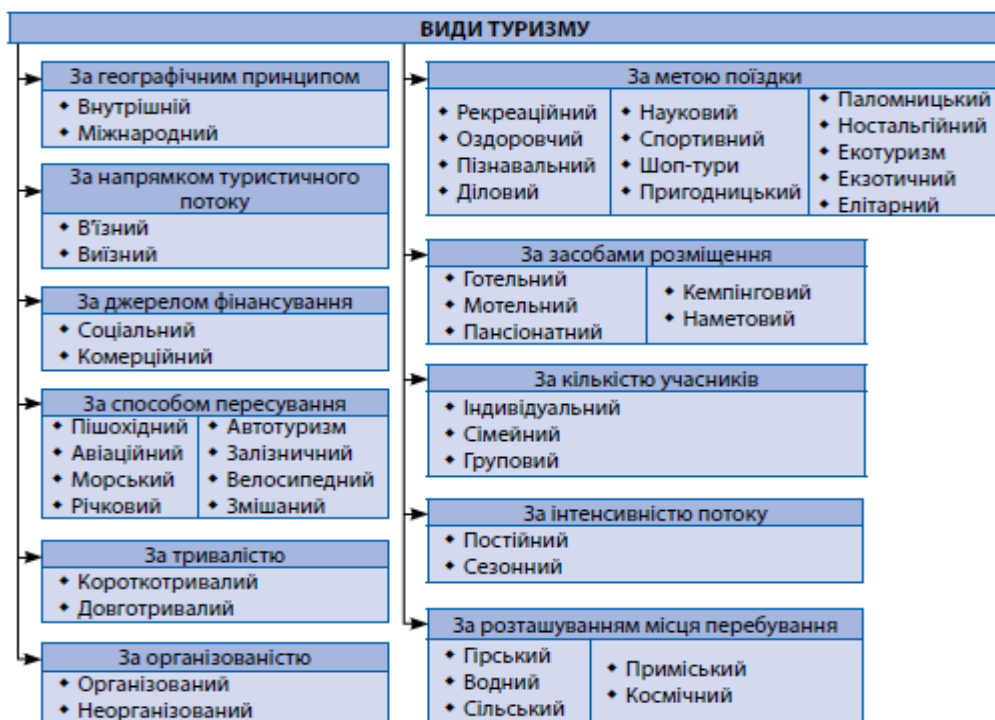

Рис. 1.1 – Види туризму [1]

Рис. 1.2 – Види туризму залежно від мети подорожі [2]

Туризм є однією з найбільш динамічних, прибуткових, популярних і перспективних сфер розвитку сучасного світу та України. Галузі та види туризму в Україні представлені на рисунку 1.3.

Важливим напрямом розвитку сучасної туристичної індустрії є пізнавальний туризм, який сьогодні стає надзвичайно популярним. Зростання популярності пізнавального туризму обумовлена актуальністю даного виду туризму, що закладена в його сутність [4]: він покликаний служити ідеям інтелектуальної і моральної солідарності людства, утвердженню ідеалів толерантності в суспільстві, тобто повазі, прийняттю і правильному розумінню різноманіття культур нашого світу. У сучасних умовах культурному туризму відводиться роль ефективного фактору і інструменту

зближення народів, запобігання конфліктності і нетерпимості, виховання поваги та толерантності.

Рис. 1.3 – Галузі та види туризму в Україні

Глобалізаційні зміни в світових цивілізаційних відносинах несуть з собою серйозну загрозу посилення нерівності, знеособлення культури і способу життя, втрати самобутності, зміни або зникнення національних культур, зростання нетерпимості, конфліктності та інших негативних проявів. Саме тому на перший план виходять питання збереження культурної спадщини, національних етнокультур, культурної самобутності, а це в свою чергу призвело до зростання ролі пізнавального туризму як способу вирішення проблем взаємодії туризму і культури, туризму і охорони культурного різноманіття, туризму та міжкультурного діалогу.

Термін «пізнавальний туризм» вперше був офіційно використаний на міжнародному рівні в матеріалах Всесвітньої конференції з культурної політики 1982 року. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури розглядає культурний туризм як відмінний від інших видів туризму, що «бере до уваги культури інших народів». У Хартії культурного туризму

Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць (ICOMOS) пізнавальний туризм визначається як форма туризму, основною метою якого, серед інших завдань, є «відкриття пам'яток і визначних місць» [5].

Водночас, визначення пізнавального туризму різними українськими науковцями є досить різноманітними, як і терміни, що використовуються для його позначення (пізнавальний, екскурсійний, культурно-пізнавальний, культурно-просвітницький туризм тощо) [5-12].

Узагальнення визначень пізнавального туризму вітчизняними науковцями наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Визначення пізнавального туризму вітчизняними науковцями

Автор	Визначення
В. Федорченко [6]	пізнавальний туризм – туристичні подорожі з метою задоволення допитливості та інших пізнавальних інтересів; ототожнює пізнавальний туризм з екскурсійним
П. Пуцентейло [7]	пізнавальний (екскурсійний) туризм – це подорожі та поїздки з пізнавальною метою
Ф. Шандор [8]	культурний туризм – це відвідування історичних, культурних або географічних пам'яток
С. Мельниченко [5]	культурно-пізнавальний туризм – це тимчасове переміщення фізичних осіб за межі постійного місця проживання, зумовлене наявністю інтересу до відвідування пам'яток культури, розгляду культурних подій, історичних місць та музеїв, картинних галерей, музичних і драматичних театрів, концертних майданчиків та інших об'єктів туристичного інтересу, що відображають історичну спадщину, сучасну художню творчість та виконавські мистецтва, традиційні цінності, види діяльності та повсякденний стиль життя населення, з метою отримання нової інформації і досвіду для задоволення культурних потреб

Підсумовуючи проаналізовані визначення, вважаємо, що під пізнавальним туризмом слід розуміти подорожі, основною метою яких є ознайомлення туристів з культурними об'єктами та ресурсами місця

тимчасового перебування, а основною формою організації пізнавального туризму слід вважати екскурсії.

Окрім того, повним є визначення, згідно з яким пізнавальний туризм - це туристичні поїздки, подорожі, походи з метою відвідування будь-яких регіонів, місць, центрів туризму тощо, для ознайомлення з природою, пам'ятками історії та культури, побутом і традиціями місцевого населення, національними промислами і ремеслами, досягненнями в галузі науки, культури, промислового виробництва, будівництва тощо [5].

Пізнавальний туризм можна поділити на багато видів залежно від того, яку саме мету переслідує той чи інший турист. Поділяємо думку фахівців, що необхідно аналізувати пізнавальні (екскурсійні), культурно-розважальні та пізнавально-культурні туристичні послуги, які тісно пов'язані між собою.

До видів власне пізнавального туризму можна віднести наступні:

- 1) міський туризм (знайомство з містом як об'єктом туризму);
- 2) етнографічний туризм (ознайомлення з культурою, традиціями, народними ремеслами, побутом населення певної території)
- 3) історичний туризм (ознайомлення з місцями історичних подій певної території, особистостями, які пов'язані з певними історичними подіями або відіграли видатну роль в історії певного регіону) [5].

Крім того, пізнавальні тури можуть мати багато тематичних різновидів: історичні екскурсії, літературні, театральні, етнографічні, фольклорні, природознавчі тощо [5].

За способом організації зазвичай розрізняють два види пізнавальних турів:

- 1) стаціонарні – перебування туристів в одному місті /туристичному центрі з метою детального вивчення його різноманітних пам'яток історії та культури;
- 2) маршрутні або маршрутизовані – відвідування декількох міст і центрів, пам'яток, побудованих у вигляді маршруту подорожі [5] таким чином, щоб вони міста / центри, які відвідуватиме туристична група, були

розташовані відносно недалеко один від одного, що дозволить не витратити багато часу на переїзди.

Ключовими взаємопов'язаними і взаємодоповнюючими напрямками пізнавального туризму слід вважати: пізнання культури і культурної спадщини; охорона і відродження культури; діалог культур.

Пізнавальний туризм з огляду на свою специфіку виконує певні функції гуманітарного характеру, серед яких [4]:

- культурно-пізнавальна та освітня функції;
- культурно-охоронна і консерваційна;
- комунікаційна і миротворча.

Особливо слід наголосити на етнічній складовій пізнавального туризму як на факторі, що визначає унікальність етнічної культури, її привабливість для туристів, аутентичність та неповторність.

Основним змістовним компонентом культурного туристичного продукту є культурна спадщина, яка є збірним поняттям, що включає у себе сукупність усіх предметів і явищ, що належать до матеріальної та нематеріальної (духовної) культури нації, народу або етнічної групи, створених попередніми поколіннями і переданих майбутнім поколінням [4]. Вони становлять основу для збереження культурної самобутності, приймають безпосередню участь у створенні національних цінностей та є універсальними рушіями історичних подій, естетики, етнології, антропології, мистецтва, науки та інших надбань усього людства.

Об'єктами культурної спадщини вважають [4]:

архітектуру, монументальну скульптуру, живопис, пам'ятки археології та історії;

твори художньої літератури, усної народної творчості, класичної та народної музики;

предмети народного побуту та костюма;

примітивні народні ремесла; фольклор, традиції, звичаї, свята, релігійні обряди та ритуали;

національні мови;
наукові досягнення.

Цінність культурної спадщини з часом зростає, що обумовлено зазвичай її фізичним старінням, часовими змінами, руйнуваннями та втратами. Масовий туризм по історичних місцях, що безпосередньо відносяться до об'єктів пізнавального туризму, також сприяє руйнуванню та модифікації культурної спадщини народів через її комерційне використання.

Як бачимо, зростання інтересу до культурно-пізнавальної складової туризму актуалізує питання міжкультурної комунікації та міжнародного співробітництва, пронизуючи всі сфери життя суспільства. Існує потреба у просвітницькій роботі (через засоби масової інформації, освіту, науку та культурні медіа), спрямованій на виховання поваги, толерантності та гостинності по відношенню до туристів та гостей, які відвідують різні країни, яка має привести до задоволення очікувань і потреб споживачів продуктів культурно-пізнавального туризму під час подорожей.

Ключовим принципом організації пізнавального туризму є принцип сталого розвитку, який полягає у підтримці місцевої культури, збереженні культурно-освітніх і природних об'єктів та підвищенні рівня життя місцевого населення. З огляду на це, важливим є загальноцивілізаційне значення пізнавального туризму як засобу міжкультурного діалогу та взаєморозуміння на високому рівні.

Все вищенаведене підтверджує актуальність напрямку пізнавального туризму і перспективність дослідження його особливостей в Україні і світі.

1.2 Особливості організації пізнавального туризму

Пізнавальний туризм – це форма подорожей, в якій основна мета – отримання нових знань, розширення культурного і історичного кругозору, а

також сприяння особистому розвитку. Особливості пізнавального туризму включають:

Орієнтація на навчання: пізнавальний туризм акцентує увагу на освітніх аспектах подорожі. Він пропонує учасникам можливість вивчати нові теми, отримувати навчальні матеріали, проводити екскурсії з кваліфікованими гідями та брати участь у навчальних програмах.

Культурний обмін: пізнавальний туризм сприяє взаємодії між різними культурами та народами. Він надає можливість спілкуватися з місцевими жителями, досліджувати їхні традиції, звичаї, мову та кухню. Це сприяє розумінню та поваги до інших культур.

Природознавство і екологія: пізнавальний туризм може включати дослідження природних об'єктів, екосистем та біорізноманіття. Він підкреслює важливість охорони природи та сталий розвиток, надає можливість вивчати природні резервати, національні парки та інші природні об'єкти.

Історичний аспект: пізнавальний туризм дозволяє вивчати історичні пам'ятки, музеї, археологічні розкопки та інші об'єкти, що мають культурну та історичну цінність. Це дає можливість поглибити знання про минуле і насолодитися унікальними архітектурними та культурними скарбами.

Розвиток особистості: пізнавальний туризм стимулює особистісний розвиток через отримання нових знань, викликання культурного шоку, розширення горизонтів та сприяння самоосвіті. Він може сприяти розвитку критичного мислення, толерантності, креативності та соціальної взаємодії.

Участь у місцевому житті: пізнавальний туризм часто пропонує учасникам можливість активно взаємодіяти з місцевими жителями, брати участь у традиціях, фестивалях, майстер-класах та інших подіях, що сприяє глибшому пізнанню місцевої культури та способу життя.

Ці особливості пізнавального туризму забезпечують непересічний досвід подорожі, сприяють освітньому розвитку та збагачують культурні знання учасників.

Досить часто пізнавальний туризм називають також культурно-пізнавальним, і цьому є конкретні пояснення. Пізнавальний туризм зазвичай розширює горизонти світосприйняття, оскільки може бути організований в різних напрямках, в залежності від інтересів туристів і доступних ресурсів. Ось кілька популярних напрямків пізнавального туризму:

Культурний туризм: це відвідування історичних та культурних пам'яток, музеїв, храмів, архітектурних пам'яток, фестивалів і традиційних подій. Такі місця, як Рим, Париж, Киото, Мехіко, Стамбул та багато інших, приваблюють туристів, які бажають поглибити знання про світову культуру.

Природознавство та екологічний туризм: цей напрямок передбачає дослідження природних ландшафтів, національних парків, заповідників, гірських масивів, водоспадів, коралових рифів та інших екосистем. Такі місця, як Амазонка, Національний парк Йосеміті, Кіліманджаро, Галапагоські острови, Австралійський Great Barrier Reef, приваблюють туристів, які цікавляться природою та бажають дослідити біорізноманіття планети.

Археологічний туризм: він охоплює відвідування археологічних розкопок, давніх міст, пірамід, стародавніх храмів та інших археологічних об'єктів. Такі місця, як Мачу-Пікчу в Перу, Помпеї в Італії, Хічен-Іца в Мексиці, Ангкор Ват у Камбоджі, приваблюють туристів, які цікавляться історією та археологією.

Винний туризм: це відвідування винних регіонів, винних підприємств, винодільних погребів, дегустації вина та ознайомлення з процесом виробництва вина. Такі регіони, як Бордо в Франції, Тоскана в Італії, Напа-Валлі в Каліфорнії, Мендоса в Аргентині, приваблюють туристів, які цікавляться виноробством і гастрономією.

Активний туризм: цей напрямок включає походи, велосипедні прогулянки, водні види спорту, сафарі та інші активні види відпочинку. Такі місця, як Альпи в Швейцарії, Нова Зеландія, Коста-Ріка, Аляска, приваблюють туристів, які люблять пригоди та активний спосіб життя.

Зазначені та інші напрямки пізнавального туризму підтверджують його ключову цілеспрямованість, оскільки пізнавальний туризм спрямований на здобуття знань, розширення культурного розуміння, вивчення нових аспектів історії, культури, природи та інших аспектів місцевого середовища.

Індустрія пізнавального туризму не має географічних меж та обмежень. Вона залучає туристів з усього світу до вивчення та дослідження різних місць, культур, природи та історії. Пізнавальний туризм може бути реалізований в будь-якому куточку світу, де є що досліджувати та вивчати. Туристи можуть подорожувати до віддалених регіонів, щоб досліджувати екзотичні культури та природні ландшафти. Вони також можуть відвідувати місцеві музеї, галереї та історичні пам'ятки в містах з багатою культурною спадщиною. Навіть у своєму рідному місті туристи можуть відкрити нові аспекти та вивчати місцеву історію, архітектуру та культуру. Завдяки зростанню доступності транспорту та інформаційних технологій, пізнавальні туристи мають можливість подорожувати світом і досліджувати різні місця з великими географічними відстанями. Індустрія пізнавального туризму надає можливості для культурного обміну, навчання та розширення світогляду без географічних обмежень.

Для кращої організації пізнавального туризму доцільним є дослідження різновидів пізнавального туризму з подальшою їх характеристикою (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2 – Різновиди пізнавального туризму та їх характеристика

Вид туризму	Часовий / культурний фокус	Особливості	Тематичні пам'ятки / діяльність туриста
Оглядовий (культурно-екскурсійний) або ознайомлювальний	Минуле, сьогодення / Висока культура. Традиційні побутова і творча практика	Реалізує інтерес до знайомства з «чужою» культурою для формування різнопланової картини світу	Пам'ятки культурно-історичної спадщини. Місцеві традиції. традиційні події

Продовження таблиці 1.2

Вид туризму	Часовий / культурний фокус	Особливості	Тематичні пам'ятки / діяльність туриста
Туризм спадщини, або культурно-історичний	Минуле / Висока культура. Традиційні побутова і творча практика	Реалізує інтерес до минулого, до визнаних культурних цінностей, що знаходять вираз в автентичних «пам'ятках» (історичних, архітектурних, літературних, художніх) і традиціях	Музеї та центри спадщини. Історичні споруди (замки, фортеці та ін. будівлі). Культурні ландшафти (що асоціюються з історичними особистостями або подіями). Місця археологічних розкопок. Релігійні центри та споруди. Місцеві традиції. Традиційні події
Арт-туризм	Сьогодні / Висока і популярна культура	Реалізує інтереси до сучасних процесів в сфері художньої творчості	Художні галереї та виставки. Театри і драматичні, музичні вистави. Культурно-креативні квартали. Фестивали мистецтв. Музеї та події в сфері сучасного дизайну і моди. Літературні місця. Місця зйомок фільмів
Подієвий культурний туризм	Сьогодні та минуле / Висока, популярна, жива культура	Реалізує інтерес до унікальних культурних ресурсів, використання яких обмежено жорсткими часовими і просторовими рамками	Фестивали мистецтв. Регіональні та місцеві святкування (карнавали, релігійні свята, святкування пам'ятних дат тощо). Естрадні та інші шоу. Прем'єрні покази. Художні виставки
Креативний культурний туризм	Минуле, сьогодні, майбутнє / Висока, популярна, жива культура	Реалізує інтерес до власного творчого і духовного розвитку	Власна творча діяльність туриста у творчій сфері і сфері духовного самовдосконалення в галузях культури, розвиток яких складають відмінну рису дестинації
Екокультурний туризм	Минуле, сьогодні / Жива культура	Реалізує інтерес у формуванні нового культурного досвіду в формі діяльної участі в здійсненні традиційного укладу життя місця (аутентичного, реконструйованого або сучасного)	Перебування в місцевій родині. Участь у традиційній дозвільній діяльності місцевого населення. Ведення традиційного укладу життя в «історичному» поселенні

Продовження таблиці 1.2

Вид туризму	Часовий / культурний фокус	Особливості	Тематичні пам'ятки / діяльність туриста
Туризм вражень	Минуле, сьогодення / Висока, популярна, живакультура	Реалізує інтерес до осмислення особливостей культури місця і часу через власний емпіричний досвід, отриманий на основі занурення в запропоновані обставини	Культурно-креативні квартали. Інтерактивні музейні програми. Місцеві свята та фестивалі. Історичні реконструкції
Тематичний туризм	Минуле, сьогодення / Висока, популярна, живакультура	Реалізує інтерес до знайомства з одним з аспектів історії та культури дестинації. Відновлення культурних маршрутів на регіональному, міжрегіональному та місцевому рівні	Може об'єднувати однотипні і різні за типом культурні ресурси всередині і поза дестинації, згруповані навколо однієї теми

Взагалі пізнавальний туризм має великі перспективи для розвитку, в нього велике майбутнє, оскільки сама природа людини вимагає весь час дізнаватись про щось нове, цікавитися істрією, розвиватися духовно і культурно збагачуватися.

1.3 Стан розвитку пізнавального туризму в світі

На сьогоднішній день пізнавальний туризм є однією з найшвидше зростаючих форм туризму у світі. За останні роки спостерігається значний попит на цей вид подорожей, оскільки все більше людей цінують освітні й культурні аспекти туристичного досвіду. Ось деякі ознаки розвитку пізнавального туризму у світі:

Збільшення числа пізнавальних туристів: Кількість людей, які обирають пізнавальний туризм, постійно зростає. Відпочинок і навчання поєднуються в одному пакеті, що приваблює туристів, які бажають не тільки розважатися, але й навчатися новому.

Розширення туристичної інфраструктури: В багатьох регіонах світу спостерігається зростання інвестицій у розвиток пізнавального туризму. Нові музеї, виставкові центри, навчальні програми та інші заклади створюються для забезпечення більш якісного туристичного досвіду.

Розвиток технологій: Сучасні технології, такі як віртуальна реальність, додатки для мобільних пристроїв та інтерактивні екранів, сприяють покращенню пізнавального туризму. Вони дозволяють туристам отримувати додаткову інформацію, віртуально досліджувати історичні місця і навіть взаємодіяти зі стародавніми артефактами.

Зростання екологічної та сталої тенденції: Багато пізнавальних туристів проявляють більшу свідомість щодо екологічних питань. Це призводить до зростання популярності екологічного та сталого пізнавального туризму, що сприяє збереженню природних ресурсів та культурної спадщини.

Розширення географії пізнавального туризму: Якісний та різноманітний пізнавальний туристичний продукт пропонується в різних куточках світу. Від унікальних культурних центрів до природних чудес, туристи можуть вибирати серед різних напрямків, враховуючи свої інтереси та бюджет.

У світі пізнавальний туризм продовжує розвиватися та привертати все більше уваги як у туристів, так і у владних органів та туристичних організацій.

Події останніх років негативно позначаються на усіх сферах життя глобалізаційного суспільства, і туристична галузь також відчуває на собі цей негативний вплив.

Наразі туристичні потоки пізнавального туризму вже сформувалися, є досить масовими і визначають географічну структуру міжнародного туризму загалом. Так, на сьогодні можна виокремити такі найбільш популярні регіони туристичної сфери: Європейський, Північної Америки, Азіатсько-Тихоокеанський, Африканський та Середньої Азії.

Згідно з даними, наведеними у звіті Всесвітньої туристичної організації при ООН за липень 2020 року, аналіз і прогнози ООН показують, що у перші

п'ять місяців 2020 року міжнародний туристичний потік зменшився на 56% порівняно з аналогічним періодом минулого року (рис. 1.4) [15].

Source: World Tourism Organization (UNWTO), July 2020

Рис. 1.4 – Динаміка зміни міжнародного потоку туристів станом на липень 2020 р. по туристичних регіонах

Ще більше загострення кризових явищ по всьому світу призвело до збільшення інтересу до внутрішніх подорожей станом на 2022 рік і визначило їх як одного з головних туристичних трендів на перспективу.

Так, туристи наразі надають перевагу внутрішньому туризму, внаслідок чого збільшуються витрати на внутрішні подорожі та їх тривалість, підвищується інтерес до природних локацій та бажання підтримувати локальних виробників, молодь швидше адаптується до нових умов подорожей.

Динаміка росту витрат на внутрішній та міжнародний туризм станом на 2021 р. наведена на рисунку 1.5 [16].

РІСТ ВИТРАТ НА ВНУТРІШНІЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ

ЗА ДАНИМИ WORLD TRAVEL AND TOURISM COUNCIL

НАЙПОПУЛЯРНІШІ АТРАКЦІЇ ДЛЯ ВІДВІДУВАННЯ СЕРЕД МОЛОДІ У 2021 РОЦІ

ЗА ДАНИМИ STRIP (КІЛЬКІСТЬ ТЕГІВ У БАЗІ ДАНИХ)

ДАРТ

Рис. 1.5 – Динаміка росту витрат на внутрішній та міжнародний туризм станом на 2021 р.

Як бачимо, у 2021 році витрати на туристичні подорожі зросли майже в усіх країнах, зокрема відбулося це головним чином у внутрішньому туризмі. Наприклад, європейці збільшили свої витрати на мандрівки власними країнами на 30,2% порівняно з 2020 роком. Щодо міжнародних подорожей, витрати на них зросли лише на 19,3% в порівнянні з 2020 роком. Тенденція зростання витрат також спостерігається в країнах Південної і Північної Америки, де внутрішній туризм збільшився на 43,7% та 37,9% відповідно. На Близькому Сході також спостерігається зростання витрат як на внутрішні, так

і на міжнародні подорожі, де показники майже однакові і становлять відповідно 38,6% та 37,9%.

Динаміка зміни туристичних потоків за країнами станом на 2021 р. та 2022 р. наведена на рисунках 1.6 та 1.7, відповідно [17].

Рис. 1.6 – Динаміка зміни туристичних потоків за країнами станом на 2021 р.

Рис. 1.7 – Динаміка зміни туристичних потоків за країнами станом на 2022 р.

Важлива особливість пізнавального туризму полягає у тому, що внутрішньорегіональні подорожі, головним чином у сусідні країни, переважають над міжрегіональними. Їх співвідношення у виїзному туристському потоці майже не змінювалося і складало приблизно 82% до 18%.

На сьогоднішній день пізнавальний туризм є і залишатиметься однією з найшвидше зростаючих форм туризму у світі. За останні роки спостерігається значний попит на цей вид подорожей, оскільки все більше людей цінують освітні й культурні аспекти туристичного досвіду. Ось деякі ознаки розвитку пізнавального туризму у світі:

Збільшення числа пізнавальних туристів: Кількість людей, які обирають пізнавальний туризм, постійно зростає. Відпочинок і навчання поєднуються в одному пакеті, що приваблює туристів, які бажають не тільки розважатися, але й навчатися новому.

Розширення туристичної інфраструктури: В багатьох регіонах світу спостерігається зростання інвестицій у розвиток пізнавального туризму. Нові музеї, виставкові центри, навчальні програми та інші заклади створюються для забезпечення більш якісного туристичного досвіду.

Розвиток технологій: Сучасні технології, такі як віртуальна реальність, додатки для мобільних пристроїв та інтерактивні екранів, сприяють покращенню пізнавального туризму. Вони дозволяють туристам отримувати додаткову інформацію, віртуально досліджувати історичні місця і навіть взаємодіяти зі стародавніми артефактами.

Зростання екологічної та сталої тенденції: Багато пізнавальних туристів проявляють більшу свідомість щодо екологічних питань. Це призводить до зростання популярності екологічного та сталого пізнавального туризму, що сприяє збереженню природних ресурсів та культурної спадщини.

Розширення географії пізнавального туризму: Якісний та різноманітний пізнавальний туристичний продукт пропонується в різних куточках світу. Від

унікальних культурних центрів до природних чудес, туристи можуть вибирати серед різних напрямків, враховуючи свої інтереси та бюджет.

У світі пізнавальний туризм продовжує розвиватися та привертати все більше уваги як у туристів, так і владних органів та туристичних організацій. Розглянемо основні особливості сформованих регіонів туристичної сфери.

Європа вважається одним з найважливіших регіонів для пізнавального туризму у світі. Регіон має багату культурну спадщину, історичні пам'ятки, музеї, природні красоти та інші атракції, які приваблюють мільйони туристів щороку. Деякі з центрів пізнавального туризму в Європі включають:

Париж, Франція: Париж є одним з найвідоміших центрів пізнавального туризму в Європі. Місто пропонує безліч культурних пам'яток, таких як Ейфелева вежа, Лувр, Нотр-Дам-де-Парі, Версальський палац та інші. Крім того, Париж славиться своєю вишуканою кухнею та модою.

Рим, Італія: Рим є домом для численних історичних пам'яток Римської імперії, таких як Колізей, Римський форум, Пантеон та Ватиканські музеї зі Сикстинською капелою. Місто пропонує неперевершену комбінацію архітектури, мистецтва та культури.

Афіни, Греція: Афіни мають багату історію та культурну спадщину. Акрополь з Парфеноном є символом міста та однією з найвідоміших пам'яток світу. Тут також знаходяться численні археологічні музеї, де можна ознайомитися з античною грецькою цивілізацією.

Барселона, Іспанія: Барселона відома своїми архітектурними шедеврами, такими як Саграда Фамілія та парки Гауді. Місто також має багато музеїв, включаючи Музей Пікассо та Фундацію Міро.

Амстердам, Нідерланди: Амстердам відомий своїми каналами, велосипедними доріжками та музеями. Він має велику кількість мистецьких музеїв, зокрема Рейксмузеум, Ван Гог Музей та Музей Анна Франк.

Ці міста є лише кількома прикладами центрів пізнавального туризму в Європі. Кожен з них має свої унікальні характеристики, приваблюючи туристів з усього світу, щоб досліджувати і отримувати нові знання.

Північна Америка також має багатий потенціал для пізнавального туризму. Деякі з центрів пізнавального туризму в цьому регіоні включають:

Нью-Йорк, США: Нью-Йорк – один з найвідоміших міст світу, відомий своїми височинними хмарочосами, культурними атракціями та ексцентричною атмосферою. Тут можна відвідати такі місця, як Статуя Свободи, Музей сучасного мистецтва (MoMA), Метрополітен-музей, Таймсквер та багато інших.

Вашингтон, США: Столиця США приваблює туристів своїми політичними та історичними пам'ятками. Тут можна відвідати Білий дім, Капітолій, Меморіал Лінкольна, Музей національної історії та культури афроамериканців та інші визначні місця.

Сан-Франциско, США: Сан-Франциско славиться своєю красивою архітектурою, відомими містечками та культурними атракціями. Тут можна відвідати Золотий міст, острови Алькатрас, Музей сучасного мистецтва SFMOMA, Китайську чверть та інші цікаві місця.

Квебек, Канада: Квебек - історичне місто, яке зберегло свій старовинний характер. Тут можна побачити Квебекську фортецю, Верхнє місто з його вузькими вуличками та старовинними будинками, Парламентський будинок та багато інших культурних пам'яток.

Мексико-сіті, Мексика: Мексико-сіті є одним з найбільших міст світу та має багату історію та культуру. Тут можна відвідати археологічний комплекс Теотіхуакан, Музей антропології, Катедральний собор та інші визначні місця.

Ці міста є лише деякими з багатьох центрів пізнавального туризму в Північній Америці. Кожне з них пропонує унікальні можливості для дослідження культурної спадщини, історії та природних красот регіону.

Азіатсько-Тихоокеанський регіон має багатий культурний спадок, різноманітну природу та цікаву історію, що робить його привабливим для пізнавального туризму. Деякі з центрів пізнавального туризму в цьому регіоні включають:

Киото, Японія: Киото є колискою традиційної японської культури. Тут можна відвідати численні святині, включаючи Золотий павільйон Кінкакудзі, Срібний павільйон Гінкакудзі, храм Кійомізу та багато інших історичних місць.

Бангкок, Таїланд: Бангкок відомий своїми прекрасними храмами, включаючи Храм Ват Арун, Храм Ват Пра Кео та Храм Ват Пхра Каео. Також тут можна зануритися в місцеву культуру, відвідавши ринки, спробувати традиційну таїландську кухню та насолодитися місцевими фестивалями.

Сінгапур: Сінгапур є культурним міксом різних етнічних груп і відомий своїми високими хмарочосами та сучасною архітектурою. Тут можна відвідати Ботанічний сад, Національний музей Сінгапуру, Сади природи та багато інших цікавих місць.

Балі, Індонезія: Балі славиться своїми природними красами, традиціями та мистецтвом. Тут можна відвідати храми, такі як Пура Бесаких і Танах Лот, насолодитися пляжами, відвідати рисові тераси та взяти участь у традиційних церемоніях та фестивалях.

Сідней, Австралія: Сідней відомий своїми символічними атракціями, такими як Опера в Сідней та Мост Харбор, а також Центром Аборигенського мистецтва та музеєм Австралії. Місто також має чудові парки, пляжі та можливості для вивчення австралійської флори та фауни.

Ці місця представляють лише деякі з центрів пізнавального туризму в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Регіон пропонує незабутні враження і можливості для вивчення різноманітності культур, історії та природи цих місць.

Африканський континент має надзвичайно багату культурну спадщину, природні краси та унікальну історію, що робить його привабливим для пізнавального туризму. Деякі з центрів пізнавального туризму в цьому регіоні включають:

Каїр, Єгипет: Каїр – це місто, в якому знаходиться Велика піраміда Гізи, Храм Фараона Рамзеса II в Абу-Сімбел, Музей Єгипту та інші археологічні скарби стародавнього Єгипту.

Кейптаун, ПАР: Кейптаун відомий своїм неперевершеним краєвидом, включаючи Мис доброї надії, Таблицю гор та Національний парк Західного берега. Також можна відвідати Роббен-Айленд, де був утримуваний Нельсон Мандела.

Марракеш, Марокко: Марракеш - це місто з вузькими вуличками, жвавими базарами та старовинними палацами, такими як Палац Бахія та Палац Баді. Тут також можна відвідати Джеммаа ель-Фна, площу, де відбуваються традиційні шоу та ринки.

Масаї Мара, Кенія/Танзанія: Масаї Мара - це знамените місце для спостереження за дикою природою із розкішними сафари. Тут можна бачити великі стада мігруючих зебр і газелей, а також левів, слонів та інших диких тварин.

Дакар, Сенегал: Дакар є культурним центром Західної Африки, де можна відвідати Музей чорної цивілізації, острів Горєя та інші важливі історичні та культурні місця.

Ці місця представляють лише деякі з центрів пізнавального туризму в Африканському регіоні. Регіон пропонує безліч можливостей для вивчення культури, історії та природи континенту, а також для занурення в унікальний дух Африки.

Середня Азія, також відома як Центральна Азія, є регіоном з багатою історією, культурним розмаїттям та природними красами. Деякі з центрів пізнавального туризму в цьому регіоні включають:

Самарканд, Узбекистан: Самарканд відомий своїми захоплюючими архітектурними пам'ятками, такими як Гур-емір, Регистан та Шах-і-Зінда. Місто має багату історію, пов'язану з Великим шовковим шляхом.

Бухара, Узбекистан: Бухара є одним з найдавніших міст Середньої Азії і славиться своїми добре збереженими історичними будівлями. Тут можна

відвідати Лябі Хауз, Комплекс Пої Калон, Медресе Чор-Минор та багато інших цікавих місць.

Алмати, Казахстан: Алмати - це культурний і економічний центр Казахстану. Місто оточене горами і пропонує різноманітні можливості для активного відпочинку, а також відвідування музеїв, таких як Державний музей Казахстану і Музей мистецтв Казахстану.

Ташкент, Узбекистан: Ташкент є столицею Узбекистану і є одним з найбільших міст Середньої Азії. Тут можна відвідати Хорезмську башту, Музей Художнього мистецтва Узбекистану, Ташкентський метрополітен та інші цікаві місця.

Ашгабат, Туркменістан: Ашгабат - столиця Туркменістану і відомий своїми модерністськими будівлями та монументальною архітектурою. Тут можна відвідати Незалежність Парк, Джарылгач Базар, Музей історії Туркменістану та інші визначні місця.

Ці місця пропонують багато можливостей для пізнання історії, культури та природи Середньої Азії. Кожен з них має свої унікальні особливості та привабливість для пізнавального туриста.

Туристична привабливість країн світу, виражена в показнику бренду країни, наведена графічно на рисунку 1.8 [18].

Рис. 1.8 – Туристична привабливість країн світу, виражена в показнику бренду країни, станом на 2020 р.

За підсумками 2022 року, Франція стала абсолютним лідером за кількістю туристів у світі, займаючи перше місце, тоді як Туреччина посіла четверте місце. Регіон Середземномор'я виявився найпопулярнішим серед мандрівників. Найчисельнішою групою туристів за кордоном стали американці, за даними Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO) [19]. У звіті про стан світового туризму зазначено, що через пандемію COVID-19 туристична мобільність зменшилася на 34% у порівнянні з 2019 роком. Незважаючи на це, загальна кількість туристів у 2022 році становила 963 мільйони людей, а їх видатки перевищили 1,12 трлн доларів.

У ТОП-10 країн, які найчастіше відвідували туристи минулого року, входять Франція, Іспанія, США, Туреччина, Італія, Мексика, Великобританія, Німеччина, Греція і Австрія. Більшість мандрівників (67%) обрали країни Європи, 16% відправилися до Північної Америки, 10% обрали Азію, 7% вибрали Близький Схід, а 5% мали Африку як свій напрямок.

Серед найбільш мандрівних націй у світі за даними [19] були:

- Американці займають перше місце з числом подорожуючих, яке становить 114.9 млн. осіб, що становить приблизно третину населення країни;
- Китайці посідають друге місце з 114.8 млн. осіб, що є значним відсотком у порівнянні з їх загальним населенням, що становить 1.4 млрд. осіб;
- Німці займають третє місце з 89.4 млн. осіб;
- Французи мають 47.7 млн. мандрівників;
- Італійці підкорилися 26.3 млн.;
- Канадці побували за кордоном у кількості 24.4 млн.;
- Іспанці здійснили 21.4 млн. поїздок;
- Росіяни стали мандрівниками в кількості 20.3 млн.;
- Громадяни Південної Кореї подорожували в кількості 19.9 млн.;
- Українці займають десяте місце з 19.8 млн осіб.

У списку країн з найбільшою кількістю подорожуючих за кордоном, Туреччина знаходиться на 39-му місці з 4.1 млн. осіб.

Щодо тенденцій подорожей, найпопулярнішими напрямками у 2022 році на сайті пошуку авіаквитків Google Flights були [20]: Лондон, Великобританія; Хошимін, В'єтнам; Париж, Франція; Делі, Індія; Торонто, Канада; Рим, Італія; Мумбаї, Індія; Ванкувер, Канада; Лісабон, Португалія; Нью-Йорк, США.

Як бачимо, у цьому році перше місце в рейтингу найпопулярніших туристичних напрямків зайняв Лондон, і це не викликало особливого здивування. По суті, за Лондоном послідували Хошимін у В'єтнамі та Париж, обидва ці міста мають однакову популярність серед туристів.

Компанія Stasher склала рейтинги найбільш привабливих і непривабливих туристичних пам'яток світу на основі відгуків мандрівників у соціальних мережах. У загальному списку було враховано 99 об'єктів. Відвідування музеїв та визначних пам'яток зазвичай становить значну частину туристичного маршруту або навіть може бути основною метою поїздки. Проте часто трапляється, що після досягнення певного місця або об'єкта туристи відчують розчарування від того, що побачили.

З метою надання рекомендацій щодо відвідування або обходу певних місць, аналітики компанії Stasher підготували рейтинг 99 світових туристичних пам'яток [21]. Вони вивчили відгуки на Tripadvisor та Google, врахували відстань від найближчого міжнародного аеропорту, безпеку та популярність об'єктів на TikTok. Кожна пам'ятка була оцінена за шкалою від 1 до 10.

Несподіваними лідерами з туристичної привабливості стали туристичні дестинації Угорщини, Франції та Ісландії.

У рейтингу привабливості туристичних об'єктів світу лідером є будинок угорського парламенту в Будапешті з оцінкою 7,34 з 10. Ця величезна неоготична споруда, що має вид на річку Дунай, є найбільш визначною пам'яткою міста.

На другому місці розташовується Діснейленд у Парижі з оцінкою 7,17 з 10 балів. Цікаво, що саме паризький Діснейленд є найпопулярнішою пам'яткою на TikTok з 7,9 мільярдами переглядів.

Третє місце в рейтингу належить «Блакитній лагуні» (The Blue Lagoon) в Ісландії з оцінкою 7,15 з 10. Цей природний комплекс, розташований серед вулканічного ландшафту, приваблює туристів своєю насиченою блакитним кольором геотермальної води.

У списку найкращих пам'яток, що входять до ТОП-10, також знаходяться такі об'єкти: площа Іспанії в Севільї (Plaza de España) з оцінкою 7,13 бала, буддійський храм Ангкор-Ват у Камбоджі з оцінкою 7,04 бала, базиліка Святого Петра в Римі з оцінкою 7,03 бала, El Ateneo Grand Splendid – одна з найвідоміших книгарень Буенос-Айреса з оцінкою 6,99 бала, Афіньський Акрополь з оцінкою 6,91 бала, національний музей Те-Папа-Тонгарьова в Новій Зеландії з оцінкою 6,9 бала та Міланський собор (Duomo di Milano) з оцінкою 6,83 бала.

Головна визначна пам'ятка Барселони, Sagrada Familia, займає лише 26 місце за відгуками туристів з оцінкою 6,42 бала. Британський музей (The British Museum) розташовується на 35 позиції з оцінкою 6,3 бала, Лувр – на 42 місці з оцінкою 6,24 бала. Мачу-Пікчу знаходиться на 44 позиції з оцінкою 6,16 бала, Ейфелева вежа – на 52 рядку з оцінкою 6,04 бала, гора Фудзі в Японії – на 68 місці з оцінкою 5,84 бала, а великі піраміди Єгипту знаходяться лише на 76 позиції з оцінкою 5,59 бала.

ТОП-3 найгіршими пам'ятками у світі стали [21]:

Тадж-Махал в Індії, хоча цікавий для мандрівників, займає лише 97 місце в ТОП-99 найкращих пам'яток світу. Це пов'язано з тривалою відстанню від міжнародного аеропорту (219 км), великими натовпами людей у храмі та навколо нього, а також скромними санітарними умовами.

Гранд-базар у Стамбулі, один з найстаріших торгових центрів у світі, за відгуками туристів не є дуже зручним місцем. Багатьох лякають численні торгові ряди, серед яких легко заблукати, нав'язливі торговці і необхідність

дегустувати місцеву продукцію, наприклад, горіхи, сухофрукти та спеції. Цей об'єкт займає 98 місце в рейтингу.

Голлівудська «Алея слави» в Лос-Анджелесі вже не вперше визнається найгіршою туристичною пам'яткою у світі. У 2023 році цей відомий атракціон на Голлівудському бульварі отримав найнижчий бал – всього 3,42 з 10 балів і знову опинився на останньому, 99 місці.

Як бачимо, розвиток пізнавального туризму впливає на різні фактори і тенденції, що спостерігаються на світовому туристичному ринку. Ось деякі з них:

Зростання інтересу до культурного та освітнього досвіду: Сучасні туристи все більше цінують культурний та освітній аспекти своєї подорожі. Вони прагнуть поглиблено ознайомитися з місцевою культурою, традиціями, історією та іншими аспектами країни, що відвідують.

Зростання популярності сталого та відповідального туризму: Свідомість про екологічні проблеми та соціальну відповідальність зростає серед туристів. Пізнавальний туризм сприяє взаємодії з місцевими спільнотами та збереженню природних та культурних ресурсів.

Збільшення використання технологій: Технології, такі як віртуальна реальність, додатки для мобільних пристроїв та інтерактивні платформи, стають все популярнішими у пізнавальному туризмі. Вони допомагають туристам отримати додаткову інформацію, розширити свій досвід та зробити подорож більш захоплюючою.

Зростання популярності маловідомих та непересічних напрямків: Туристи все більше зацікавлені відкриттям нових, менш відомих місць. Вони шукають унікальні та аутентичні досвіди, які дозволяють їм зануритися в місцеве життя та культуру.

Зростання спеціалізованих пізнавальних турів: Туристичні компанії все частіше пропонують спеціалізовані пізнавальні тури, спрямовані на конкретні інтереси, такі як кулінарія, мистецтво, природа, архітектура, історія тощо. Це

дозволяє туристам більш глибоко вивчити обраний аспект туристичного напрямку.

Усі вказані тенденції впливають на розвиток пізнавального туризму, приводячи до нових можливостей для туристів та створюючи попит на унікальні та персоналізовані досвіди. Дані, що стосуються інноваційних змін на світовому туристичному ринку, трендів, що визначаються туристичним попитом і підтримкою пропозиції, які безпосередньо впливають на пізнавальний туризм, наведено у таблиці 1.3, яка порівнює концепції туризму в кінці ХХ століття та сучасності.

Таблиця 1.3 – Тенденції та тренди основного впливу на світовий туристичний ринок з точки зору розвитку пізнавального туризму

КОНЦЕПЦІЯ ТУРИЗМУ	
кінець ХХ сторіччя	початок ХХІ сторіччя
пропозиція	
Орієнтованість масового турпродукту на курортний пасивний відпочинок	У пропозиціях для туристів дедалі більше туристичних послуг формату ASI (Activities and Special Interest)
Спрямованість масового туризму на отримання сьогоденних прибутків. Інтереси місцевої громади до уваги не бралися	Турбота про стан і охорону природного та культурного довкілля, а також інтересів місцевого населення. Sustainable tourism – сталий розвиток туризму та дестинацій
Невеликий досвід подорожей, страх відвідувати далекі країни, маловідомі місця	Розширення географії світового туризму та зміна активності за напрямками подорожей та регіонами
попит	
Домінування у продажах стереотипних, готових пакетних турів (package tours), в яких не приділяли уваги питанням урізноманітнення потреб, мотивації та туристичних інтересів	Широка диверсифікація туристичних продуктів. Пристосування їх до мінливих смаків і преференцій все більш вимогливих клієнтів (а також готовність до спеціального замовлення: Luxury, VIP, Special tour program)
Перевага стандартних пропозицій рекреаційних пакетів, що базувалися на формулі 3S (sea, sun, sand – море, сонце, пісок)	Зростання значення активних форм відпочинку, пов'язаних зі спортом, культурою, навчанням та додатковими послугами. Поява туристів типу 4E (entertainment, excitement, education, experience – розвага, атракція (захоплення), навчання, досвід (навички))

На підставі наведеної інформації можна зробити висновок, що пізнавальний туризм в майбутньому буде високо популярним серед туристів. Це зумовлено певними мотиваціями попиту на туристичний продукт, пов'язані з пізнавальним туризмом. Серед специфічних мотивацій попиту на туристичний продукт, які можуть бути запропоновані туристичними підприємствами у рамках пізнавального туризму, можна виділити пошук нових вражень, відчуття автентичності культурної спадщини, бажання зануритися в міжкультурне спілкування. Це передбачає, що туристичні продукти, спрямовані на пізнавальний туризм, будуть орієнтовані на національну лінгвокультурну специфіку споживачів, забезпечуючи міжкультурний підхід у відборі інформації та міжкультурну взаємодію з представниками вивчуваних культур.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У ФРАНЦІЇ ЯК В ОДНОМУ З НАЙБІЛЬШИХ КУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ СВІТУ

2.1 Еволюція розвитку пізнавального туризму у Франції

Пізнавальний туризм у Франції має довгу історію, яка проходила через різні епохи і відобразила еволюцію туристичної індустрії. Ось деякі з історичних епох та їх вплив на розвиток культурного туризму у Франції:

Середньовіччя: У середньовіччі Франція була центром культурного та релігійного життя. Багато з культурних пам'яток, таких як катедрали, абатства та замки, були побудовані протягом цього періоду. Туристи відвідували ці об'єкти, щоб насолодитися їх архітектурою та відчути дух минулого.

Ренесанс: В епоху Ренесансу Франція була центром мистецтва, літератури та науки. Палаці, музеї та інші культурні установи були створені для сприяння розвитку мистецтва та науки. Туристи відвідували Францію, щоб побачити великі майстерні та колекції мистецтва.

Просвітництво: У XVIII столітті в Франції розпочалася ера Просвітництва, коли виникли нові ідеї та інтелектуальні рухи. Туристи з усього світу приїжджали в Париж, щоб приймати участь у філософських дискусіях, відвідувати салони та літературні кола.

Буржуазна епоха: У XIX столітті Франція пережила буржуазну епоху, коли вона стала центром моди, культури та розваг. Паризькі опери, театри та модні будинки стали відомими місцями, які приваблювали туристів з усього світу.

Сучасність: В сучасній епохі Франція продовжує бути світовим лідером у сфері культурного туризму. Країна має велику кількість музеїв, галерей, театрів та інших культурних закладів, які привертають туристів. Культурні

фестивалі, які проводяться у різних регіонах Франції, також привертають багато відвідувачів.

Ці різні історичні епохи вплинули на формування культурного туризму у Франції, розширивши його пропозицію та зробивши країну однією з найбільш популярних культурних дестинацій у світі.

У Франції культурний туризм розвивався не тільки завдяки багатій фізичній культурній спадщині країни, але й завдяки широті французької концепції культури. Для французів культурна спадщина, відома як «patrimoine», включає не лише матеріальну спадщину, але й елементи природної спадщини, окремих культурних творців, гастрономію та навіть атракціони сексуального туризму, такі як «Мулен-Руж».

Для французів поняття «patrimoine» (спадщина) має важливе значення. Воно охоплює культурну, історичну та природну спадщину, яка є цінністю для нації і вносить внесок у формування її ідентичності.

Спадщина Франції включає такі елементи, як архітектурні пам'ятки, музеї, художні колекції, античні руїни, середньовічні міста, парки та сади, природні заповідники, традиційні ремесла, літературні та музичні твори, кулінарна спадщина та багато іншого.

Французька спадщина є не лише об'єктами і пам'ятками, але й невід'ємною частиною культурного життя країни. Це відображається в тому, як французи дбають про збереження і примноження своєї спадщини, розробляють спеціальні заходи з охорони та просувають її як внутрішню, так і зовнішню туристичну привабливість. Спадщина є символом національної гордості та відзначається ЮНЕСКО як об'єкти всесвітньої спадщини, що потребують особливого захисту та підтримки.

Французьке розуміння культурного туризму містить два основні елементи: культура як спадщина та культура як етнографія.

В цілому, розвиток пізнавального туризму у Франції можна умовно поділити на чотири основні етапи:

Перший етап (від давніх цивілізацій до XVII ст.) – це період неорганізованих подорожей, коли сам термін «туризм» ще не використовувався, а відвідування туристичних місць мало стихійний характер.

Другий етап (XVIII ст. – початок XIX ст.) – туризм стає масовим явищем, але на ринку відсутня сегментація, культурний туризм ще не виділяється як самостійна галузь.

Третій етап (початок XIX ст. – 1980-і роки) – характеризується підвищенням рівня організації культурного туризму, зверненням уваги до культурних пам'яток, охороною національної культурної спадщини та активною підтримкою держави розвитку культурного туризму.

Четвертий етап (1980-і роки – сучасність) – це період стрімкого розвитку культурного туризму, значних адміністративних реформ у галузі культурного туризму та його виходу на міжнародний рівень.

2.2 Характеристика Франції як туристичної супердержави

Найбільші туристичні осередки в світі включають кілька країн, які приваблюють найбільшу кількість туристів. Ось декілька з них:

Франція: Франція є однією з найпопулярніших туристичних країн у світі. Це пов'язано з її культурною спадщиною, історичними пам'ятками, розкішними пляжами, гастрономічною культурою та модою. Париж, Лазурний берег, Альпи та винні регіони Франції є основними привабливими місцями.

Іспанія: Іспанія відома своїми чудовими пляжами, мистецькими скарбами, фольклором та гастрономією. Країна приваблює туристів своїми історичними містами, такими як Барселона, Мадрид, Севілья, Гранада та сонячними курортами на узбережжі Коста-дель-Соль та Канарських островів.

США: Сполучені Штати Америки привертають велику кількість туристів завдяки своїй розмаїтості. Країна пропонує такі визначні місця, як

Нью-Йорк, Лос-Анджелес, Лас-Вегас, Національні парки, Гавайські острови та багато інших.

Італія: Італія відома своїми історичними містами, мистецтвом, архітектурою, гастрономією та природними красами. Рим, Флоренція, Венеція, Піза, Амальфійське узбережжя та Тоскана є основними привабливими місцями для туристів.

Китай: Китай є однією з найбільш відвідуваних країн у світі завдяки своїй багатій культурі, історії та природним чудесам. Великий Китайський мур, Заборонений місто, Теракотова армія та сучасні мегаполіси, такі як Пекін і Шанхай, приваблюють багато туристів.

Ці країни приваблюють туристів завдяки своїм культурним, історичним та природним багатствам, різноманітним відпочинковим можливостям, інфраструктурою, гостинністю та розвагами, що робить їх найбільшими туристичними осередками у світі.

Окрім певних країн, на карті світу можна виділити низку міст, що є ніби магнітом для туристів з усього світу. Відтак, світ має безліч видатних культурних центрів, але ось декілька найбільш відомих:

Париж, Франція: Париж вважається одним з найвидатніших культурних центрів світу. Він славиться своїми музеями, театрами, оперними будинками та знаменитими пам'ятками, такими як Лувр, Опера Гарн'є, Ейфелева вежа та Монмартр.

Лондон, Велика Британія: Лондон є одним з найбільш розмаїтих культурних центрів світу. Тут знаходяться такі іконічні місця, як Британський музей, Національна галерея, Театр Вест-Енду та Біг-Бен.

Нью-Йорк, США: Нью-Йорк є міжнародним центром культури, мистецтва і розваг. Місто відоме своїми музеями, такими як Метрополітен-музей мистецтва, Музей сучасного мистецтва (МоМА) та Лінкольновий центр.

Рим, Італія: Рим має величезне культурне спадщина, пов'язане з Римською імперією. Тут можна відвідати Колізей, Пантеон, Сикстинську капелу та Ватикан.

Токіо, Японія: Токіо є одним з найбільш відомих азійських культурних центрів. Воно пропонує багато театрів, музеїв, традиційних храмів та сучасних виставкових просторів.

Берлін, Німеччина: Берлін має багату історію, культуру та архітектуру. Тут можна відвідати Музей Берлінської стіни, Національну галерею та Берлінську оперу.

Ці міста є лише кількома прикладами найбільших культурних центрів світу, але кожен з них пропонує унікальні і незабутні культурні досвіди.

Як бачимо, Франція загалом і Париж зокрема є безперечними лідерами у сфері надання туристичних послуг, пропонуючи різноманітні туристичні продукти практично на будь-який смак, причому така тенденція зберігається впродовж тривалого часу.

Успіх Франції як туристичної супердержави обумовлений рядом факторів:

Культурна спадщина: Франція має багату історію, культуру та мистецтво, що привертає багато туристів. Знаменитості, такі як Ейфелева вежа, Лувр, Версальський палац, Нотр-Дам де Пари та інші історичні та архітектурні пам'ятки, створюють особливу привабливість для пізнавального туризму.

Мистецтво і мода: Французьке мистецтво, мода та дизайн мають світовий вплив. Музеї, такі як Лувр, Музей Орсе, Помпиду та багато інших, представляють значну колекцію мистецтва різних епох. Паризький тиждень моди є одним з найпрестижніших подій в індустрії моди.

Гастрономія: Французька кухня відома своєю вишуканістю та винятковим смаком. Багато людей приїжджають до Франції, щоб спробувати автентичні французькі страви, вина та десерти.

Природні краси: Франція пропонує розмаїття природних красот. Від Альп до Лазурного узбережжя, від Провансу до Нормандії, країна має велику кількість привабливих пейзажів, гірських регіонів, пляжів та парків.

Інфраструктура та послуги: Франція має розвинену туристичну інфраструктуру, що забезпечує комфортні умови для туристів. Велика кількість готелів, ресторанів, транспортних засобів та послуг допомагають забезпечити задоволення туристичних потреб.

Географічне розташування: Франція знаходиться в центрі Європи, що робить її легко доступною для туристів з усього світу. Багато людей обирають Францію як вихідний пункт для подорожей по Європі.

Ці фактори сприяють успіху Франції як туристичної супердержави і привертають мільйони туристів щороку. У рейтингу з популярності туристичних напрямків протягом багатьох років Франції по праву належить 1 місце у світі.

Олександр Петрович Гуз, у своїх дослідженнях про розвиток туризму у Франції, звертає увагу на значні регіональні відмінності. Він вказує, що в країні спостерігаються великі контрасти між столичним регіоном та іншими областями щодо рівня залучення до туристичного обміну та різноманітності туристичної індустрії. З одного боку, столиця має високий рівень розвитку туризму та різноманітність туристичної інфраструктури. З іншого боку, існують регіони з менш розвиненою туристичною структурою та меншим ступенем включеності в туристичний сектор.

У Франції існують різні регіональні особливості розвитку туризму, оскільки країна має багатий культурний, історичний та природний потенціал. Ось деякі регіональні особливості:

Париж та Іль-де-Франс: Париж є одним з найбільш відвідуваних міст у світі. Він приваблює туристів своїми світово відомими пам'ятками, такими як Ейфелева вежа, Лувр, Нотр-Дам-де-Парі, Арка Тріумфу та інші. Регіон Іль-де-Франс також пропонує розкішні готелі, ресторани, магазини і театри.

Лазурний берег та Прованс: Лазурний берег є одним з найпривабливіших узбережжів у світі, з чистими пляжами, розкішними курортами та розкішною архітектурою. Прованс відомий своїми прекрасними

провінційськими селами, винними регіонами, лавандовими полями та традиційною кухнею.

Альпи та Савойя: Цей регіон приваблює любителів гірського туризму та зимових видів спорту. Тут розташовані знамениті гірськолижні курорти, такі як Шамоні, Куршевель, Мерібель та інші. Люди приїжджають сюди, щоб насолоджуватися прекрасними гірськими пейзажами, гірськолижними трасами та активними видами відпочинку.

Нормандія та Бретань: Ці регіони відомі своєю природною красою, чудовими пляжами та живописними селами. Нормандія приваблює туристів своїми історичними пам'ятками, включаючи Мон-Сен-Мішель та країну Авр, а Бретань – своїми середньовічними замками, міфічними лісами та традиціями кельтської культури.

Ельзас та Шампань: Ельзас відомий своїми чарівними провінційськими містами, які мають німецький вплив у своїй архітектурі та культурі. Шампань відома своїми виноградниками і світово відомим шампанським вином.

Ці регіони Франції мають свої унікальні характеристики, що приваблюють туристів з усього світу. Вони пропонують різноманітність культурних, природних та історичних вражень, що робить Францію таким популярним туристичним напрямком.

Туристичні райони Франції наведені на рисунку 2.1.

Характеристика основних районів культурно-пізнавального туризму Франції представлена у таблиці 2.1.

У Франції спостерігаються помітні відмінності між регіонами щодо рівня розвитку туризму і туристичної спеціалізації. Існують деякі регіони, які відрізняються високим рівнем розвитку туризму і є найбільш популярними серед туристів, такі як Прованс-Альпи-Лазурний Берег, Рона-Альпи та Іль-де-Франс. Проте внутрішні та північні регіони відстають за рівнем розвитку туристичної інфраструктури і прибутками від туризму.

Рис. 2.1 – Туристичні райони Франції

Таблиця 2.1 – Туристичне районування Франції та його характеристика

Туристичний район	Географічні межі	Туристичні принади
Столичний (Паризький) район	Іль-де-Франс, Шампань-Ардени, Бургундію, Центр і Землі на Луарі	Музей Лувр із найкращими у світі колекціями полотен Ренуара, Моне, Дега, Ван Гога; Національний музей сучасного мистецтва, в експозиції якого є роботи Матісса, Пікассо, Шагала; історичний центр міста – о-в Сіте з собором Паризької Богоматері (Нотр-Дам, 1163–1257); Базилика Секре-Кер; Будинок Інвалідів із собором XVII ст.; Марсове поле, Пантеон; Сорбона, Бастилія, Палац Шайо, Триумфальна арка, Монмартр, Національний центр мистецтв і культури ім. Ж. Помпіду; Ейфелева вежа – 300-метровий символ Парижа
Північний район	Нор-Па-де-Кале й Пікардія	«Найвеселіше місце відпочинку» у Франції, де відтворюється традиційна святкова атмосфера далекого і найближчого минулого (ярмарки, карнавали, виступи духовних оркестрів, театралізовані вистави тощо). Провінція є «колискою» французької держави й нового стилю в архітектурі – готики. У головному місті Пікардії – Ам'єні знаходиться найбільший у Франції готичний собор XIII-XV ст.

Продовження таблиці 2.1

Туристичний район	Географічні межі	Туристичні принади
Західний район	Нормандія та Бретань	Особливий туристичний інтерес представляє «будівельне диво» – церква-фортеця Сен-Мішель на горі-останці. Туристи також відвідують м. Байє – центр традиційних ремесел (плетіння мережив і виготовлення фарфору) та столицю Нормандії – м. Руан, де була спалена Жанна д'Арк на площі Старого ринку. До природних явищ Бретані, які викликають незмінну цікавість туристів, належать потужні припливи та відливи.
Східний район	Лотарингія, Ельзас і Франш-Конте	Незважаючи на численні руйнування, Лотарингія зберегла багату культурну спадщину: собор у Меці з вітражами Марка Крокувала, площа Станіслава, що знаходиться під охороною ЮНЕСКО в Нансі та ін. Невід'ємним елементом побутової культури є кухня, яка в Лотарингії відрізняється особливими смаковими якостями й є об'єктом тяжіння туристів. Поширення набули художні ремесла – виробництво скла і виробів із кристалю, струнних інструментів, різьблених виробів, мережив тощо. Ельзас славиться своєю кухнею та відомий всьому світу прекрасними винами. У Кольмарі бере початок Винна дорога, що пов'язує частину виноградників, невеликих містечок і колоритних сільських поселень. Франш-Конте займає гористу область (Юра) з різноманітними природними ландшафтами.
Альпійський район	Рона-Альпи, Овернь	Всесвітню популярність він здобув як район, де тричі проводились Олімпійські ігри. Сьогодні Франція володіє найбільшою у світі й найвищою у Європі гірськолижною зоною «Три долини» – це 190 підйомників, які щогодини доставляють на вершини більше 250 тис. осіб, об'єднують в універсальний туристичний центр 11 гірськолижних станцій, декілька альпійських сіл і термальний курорт, розміщений на різній висоті. У районі Оверні знаходиться знаменитий природний парк «Вулканія», де охороняється гряда Пюї, яка складається з 80 вулканів.
Південно-західний район	Аквітанія, Пуату-Шаранта, Південь-Піренеї, Лімузен	Один із головних виноробних районів країни. По його території проходять туристичні винні шляхи, що ведуть до прославленого центру виноробства й виноторгівлі – м. Бордо. Частиною культурних традицій району є виробництво коньяку.

Туристичний район	Географічні межі	Туристичні принади
Середземноморський район	Прованс-Альпи-Лазурний Берег, Корсика, Лангедок-Руссільон	Адміністративною, економічною та культурною столицею Французької Рив'єри є курортне місто Ніцца. Престижними курортами Середземномор'я вважаються Канни, а також Сен-Тропе. Найпівденніший і найстаріший курорт Лазурного берега – м. Йер.
Закордонні території та департаменти Франції		Спеціалізуються переважно на купально-пляжному туризмі.

Основні центри розвитку туризму у Франції за регіонами наведені на рисунку 2.2 [1].

Рис. 2.2 – Основні центри розвитку туризму у Франції за регіонами

Франція є потужним рецептивним туристичним ринком світу.

Фактів рецептивного туристичного ринку Франції є декілька ключових особливостей:

1. Франція вважається найдавнішою туристичною дестинацією у світі, що має великий вплив на її туристичний імідж. Вже з XVIII століття туризм розпочав свій розвиток у цій країні, хоча спочатку він був доступний лише аристократам та багатим буржуазії. Ці люди відвідували знамениті французькі курорти, такі як Віші, Віттель, Ніцца, Канни, Довіль та Біарриц. У ті часи було дуже популярно лікуватися та культурно відпочивати "на водах". Подорожі до Франції також були популярні з метою вивчення мови, оскільки використання французької було модним у Європі, а також для підвищення світського престижу. І сьогодні туристичний імідж Франції залишається дуже сильним та привабливим. Франція володіє величезним культурним спадщиною, що включає світові відомі музеї, пам'ятки архітектури, мистецькі колекції та історичні місця. Париж вважається світовою столицею моди. Відомі вулиці, такі як Шанз-Елізе, проспект Монте-Карло та Марсельські бульвари, пропонують шопінг люксових товарів від провідних світових дизайнерів. Франція асоціюється з романтикою, стильністю та розкішшю. Париж відомий своїми вечорами на Сіні, прогулянками по мальовничих вуличках Монмартру та магічним настроєм міста кохання. Ці елементи, серед інших, утворюють сильний туристичний імідж Франції як країни з багатим культурним спадщиною, гастрономічними насолодами, модними трендами та природними красотами.

2. Різноманітність французького національного турпродукту. У Франції туристична палітра включає широкий спектр визначних пам'яток, які надають можливості для різних видів відпочинку і розваг. Тут можна насолоджуватися відпочинком і розвагами на морських і океанічних узбережжях, займатися зимовими видами туризму, відвідувати культурні та пізнавальні місця, займатися діловими справами, а також відвідувати відомі лікувальні та оздоровчі здравниці.

3. Велика прибутковість від туристичної сфери. Франція є однією з найбільших світових DESTИНАЦІЙ для міжнародних туристів, що приносить значний економічний прибуток країні. Туристична галузь є важливою складовою французької економіки і сприяє зростанню зайнятості та розвитку інфраструктури.

4. Розташування в центрі Європи. Франція знаходиться у зручному географічному положенні, що робить її доступною для туристів з усього світу. Країна має розвинуту транспортну мережу, зокрема міжнародні аеропорти, залізничні магістралі та автомагістралі, що полегшують подорожі в межах країни та міжнародні поїздки.

5. Неповторність і розмаїтість всіх регіонів Франції. Всі регіони Франції відрізняються своєю неповторністю та розмаїтістю. Кожен регіон має власні традиції, звичаї, кухню і навіть, у деяких випадках, власну мову або місцевий діалект. Ця розмаїтість робить кожен регіон схожим на окрему країну. Наприклад, окрім французької, багато жителів володіють іспанською мовою. У провінціях на побутовому рівні використовуються різноманітні діалекти, такі як баскський і каталонський в Піренеях, бретонський в Бретані, провансальський в Провансі, німецькі діалекти в Ельзасі та Лотарингії, тощо.

6. Розмаїття природних ландшафтів. Франція пропонує різноманіття природних красот, включаючи гірські ланцюги (Альпи та Піренеї), озера, річки, пляжі Лазурного берегу та Атлантики, винні регіони, фермерські поля та живописні села. Це створює можливості для різноманітних форм туризму, таких як гірськолижний туризм, винний туризм, екологічний туризм та інші.

7. Французька культура і історія є об'єктом особливої уваги та гордості для мешканців країни. Історичні місця, що мають значення, були ретельно відновлені та підтримуються в бездоганному стані. Більше того, французи проявляють бажання прославити свій регіон як важливу культурну пам'ятку з метою привернення туристів.

8. Гастрономічна привабливість. Франція відома своєю вишуканою кухнею та багатством гастрономічних традицій. Французька кухня,

включаючи сири, вина, багат шарові десерти та різноманітні м'ясні та рибні страви, є справжнім втіленням вишуканості та смаку. Це приваблює багатьох гурманів та шанувальників кулінарного мистецтва.

9. Участь у Шенгенському візовому просторі додає Франції перевагу в залученні туристів з європейських країн і сприяє зростанню туристичного потоку в цю країну.

10. Франція, знаходячись на перетині шляхів з Півночі на Південь, є популярним маршрутом для транзитного туризму. Це особливо помітно з країн, що є основними постачальниками європейських туристів, таких як Німеччина та Велика Британія, а також інших північних країн. Жителі цих країн, направляючись на відпочинок до Іспанії або Італії, часто проїжджають через Францію, зупиняючись тут на певний час.

11. Уряд Франції надає значну підтримку туризму, вважаючи його одним з пріоритетних напрямів розвитку. Зокрема, влада докладает зусиль для створення найпривабливішого та сприятливого образу Франції для іноземних туристів.

Ці фактори, серед інших, призвели до успіху Франції як однієї з найпопулярніших туристичних дестинацій у світі.

2.3 Особливості культурно-пізнавального туризму у Франції

Загалом у Франції розвинуті такі види туризму, як: культурно-пізнавальний, релігійний, рекреаційний, діловий, екологічний, гірськолижний, пляжний та ін.

Франція вважається одним з найпопулярніших центрів пізнавального туризму у світі. Країна має багату історію, культурну спадщину, визначні пам'ятки та історичні місця, які приваблюють мільйони туристів щороку. Ось деякі особливості Франції як центру пізнавального туризму:

Культурна спадщина: Франція має безліч культурних пам'яток, таких як Ейфелева вежа, Лувр, Версальський палац, Нотр-Дам-де-Парі та інші. Ці місця відображають багатство французької історії, мистецтва та архітектури.

Музеї: Франція славиться своїми музеями, серед яких Лувр є одним з найвідоміших у світі. Крім Лувру, у Франції є інші визначні музеї, такі як Орсе, Помпідю, Музей Орсе та багато інших, де можна знайти колекції мистецтва різних епох.

Гастрономія: Франція відома своєю видатною гастрономічною культурою. Французька кухня є широко відомою і шанованою у всьому світі, і багато туристів приїжджають до Франції, щоб насолодитися смаками і ароматами французьких страв і вин.

Історичні міста: Франція має багато чарівних історичних міст, таких як Париж, Ліон, Марсель, Бордо, Ніцца та багато інших. Ці міста пропонують багато визначних пам'яток, архітектурних шедеврів та мальовничих вуличок для дослідження.

Винні регіони: Франція є одним з провідних виробників вин у світі, і винні регіони, такі як Бордо, Шампань, Бургундія, Альзас та інші, приваблюють любителів вина для ознайомлення з виробництвом та дегустацією.

Це лише кілька прикладів того, чому Франція є важливим центром пізнавального туризму. Широкий спектр історичних, культурних та гастрономічних можливостей приваблює туристів з усього світу, які бажають отримати поглиблене знання про цю країну.

Чому Франція продовжує лідирувати в рейтингу країн культурно-пізнавального туризму, незважаючи на пандемію та негативні світові тенденції? Розглянемо кілька причин, які допомагають зберегти його популярність навіть у часи кризи [21-22].

Франція вже протягом багатьох років входить до різних рейтингів популярності серед туристів і часто перебуває в їх лідерах. Але що робить Францію так привабливою для відпочиваючих?

Париж, французька столиця, почала привертати увагу іноземних гостей, коли подорожі стали популярними по всьому світу. Приблизно 30 мільйонів іноземців відвідують Париж щороку, що значно перевершує будь-яке інше місто у світі.

Чому Париж є таким популярним? По-перше, у цьому місті вже давно склалася романтична аура. Чарівну атмосферу підтримують красива архітектура, Лувр, знаменита вежа Ейфеля та інші символи, які стали широко відомі завдяки кіно, літературі та масовій культурі. Також є ідея, що саме в Парижі можна насолодитися простим задоволенням, спокійно сидячи на терасі кафе зранку та спостерігаючи за довколишнім світом.

Образ міста вписався в світову культуру настільки міцно, що навіть ті, хто не є шанувальниками подорожей, мріють відвідати саме Париж, а не будь-яке інше місце.

Париж відомий як «місто світла» (Ville Lumière) і має свої особливі причини для цього прізвиська. Ось кілька факторів, які призвели до назви «місто світла»:

Історична роль: Париж був одним з перших міст, де впровадили електричне освітлення вулиць у XIX столітті. Це революційне нововведення зробило місто особливо яскравим і привабливим вночі.

Ейфелева вежа: Ейфелева вежа, одна з найвизначніших споруд у світі, стала іконічним символом Парижа. Вона особливо зачаровує після настання темряви, коли ввімкнене освітлення, що створює вразливий вигляд вежі.

Архітектура: Париж славиться своїми красивими будівлями, площами і мостами. Багато з них нічого не втрачають зі своєї привабливості навіть у темряві, коли вони освітлені витонченим світлом, що створює магічну атмосферу.

Містечка та бульвари: Багато вулиць, бульварів і містечок Парижа відомі своїм освітленням, яке надає їм особливої романтичної аури. Наприклад, бульвари Монмартру, Шанз-Елізе та Ксав'єра виводять місто на передній план у світі нічного освітлення.

Фестивалі та події: Париж проводить численні фестивалі та події, під час яких місто стає ще більш яскравим і світлим. Наприклад, святкування Нового року, День Бастилії та Різдвяний ярмарок перетворюють вулиці Парижа на справжню казку світла.

Всі ці фактори допомагають Парижу зберегти свій статус «міста світла» і зробити його незабутнім для туристів з усього світу.

Також варто зазначити Діснейленд як одну з головних причин популярності країни. Воно стало свого роду культурним феноменом, і мільйони дітей з усього світу мріють відвідати це місце. Це частково пов'язано з його всесвітньою відомістю і великими витратами на рекламу бренду.

Діснейленд у Франції, офіційно відомий як Парк Розваг Діснейленд Париж, є одним з найбільших та найпопулярніших туристичних атракцій у країні. Ось кілька основних рис та особливостей Діснейленду у Франції:

Розташування: Діснейленд Париж розташований на схід від Парижа, у муніципалітеті Марн-ла-Валле. Його зручне місце розташування, поруч з французькою столицею, робить його доступним для туристів з усього світу.

Тематичні парки: Діснейленд Париж складається з двох основних тематичних парків – Парк Розваг Діснейленд та Віджеті Парк. Перший парк, розділений на кілька секцій, пропонує атракції та розваги для всієї сім'ї, включаючи класичні «Замок Сплячої Красуні» та «Карусель Лілів». Віджеті Парк – це парк, присвячений світу коміксів та науково-фантастичним темам.

Готелі та розважальні комплекси: Діснейленд Париж пропонує широкий вибір готелів різного рівня комфорту та розміщення, що дозволяє відвідувачам зупинитися прямо в комплексі парку. Крім того, на території Діснейленду є ресторани, магазини та розважальні заклади, які забезпечують повний досвід для відвідувачів.

Спеціальні заходи та події: Діснейленд Париж проводить різноманітні спеціальні заходи та події, такі як Різдвяні та Новорічні святкування, фестивалі квітів та оглядові паради. Ці події додають додатковий рівень захоплення та розваг для відвідувачів парку.

Магія Діснея: Діснейленд Париж славиться своїм унікальним атмосферним дизайном та уважністю до деталей. Відвідувачі можуть насолоджуватися чарівними світами, зустрічатися з улюбленими персонажами Діснея та отримувати незабутні враження від всього, що пропонує парк.

Діснейленд у Франції приваблює мільйони туристів щороку завдяки своїм розвагам, атмосфері казки та безсмертним персонажам Діснея. Він став відомим як одне з найбільших та найпопулярніших місць для сімейного відпочинку у світі.

Також Франція пропонує різноманітність видів відпочинку, які задовольняють різні вподобання туристів. Особливо виділяються такі типи відпочинку:

Сонячний відпочинок: Франція має прекрасні пляжі, особливо на півдні країни. Популярні курорти, такі як Ніцца, Канн, Сен-Тропе та Біарріц, пропонують гаряче сонце, піщані пляжі та чисте море. Туристи можуть насолоджуватися сонячними ваннами, різноманітними водними видами спорту та розкішними готелями біля узбережжя.

Морський відпочинок: Франція має велику кількість пристаней та морських портів, що приваблюють любителів яхтингу та морського відпочинку. Захоплюючі круїзи по Середземному та Атлантичному океанам дозволяють насолодитися прекрасними видами та відвідати захоплюючі прибережні міста.

Гірський відпочинок: Франція славиться своїми гірськими ланцюгами, такими як Альпи та Піренеї. Це ідеальні місця для любителів гірського туризму, літнього та зимового видів спорту. Тут можна займатися гірським велосипедом, скелелазінням, пішими походами, лижним спортом та снігоступами.

Культурний відпочинок: Франція має багату культурну спадщину, тому країна приваблює туристів, які цікавляться історією, мистецтвом і архітектурою. Міста, такі як Париж, Ліон, Марсель та Авіньон, пропонують

безліч визначних пам'яток, музеїв, художніх галерей, оперних театрів та інших культурних закладів.

Франція, завдяки своїй розмаїтості, може задовольнити різні бажання туристів, незалежно від їхніх уподобань та інтересів. Кожен зможе знайти щось для себе в цій країні, будь то релаксуючий пляжний відпочинок, активний гірський відпочинок або культурні екскурсії.

Погода і клімат у Франції теж відіграють важливу роль для приваблення туристів звідусіль.

Франція має різноманітний клімат через своє розташування і географічні особливості. Основні типи клімату, які зустрічаються в різних регіонах Франції, включають:

Морський клімат: Північний узбережжя Франції, включаючи Париж, має помірний морський клімат з м'якими зимами та прохолодними літами. Ці регіони отримують помірні опади протягом року.

Континентальний клімат: Центральна частина Франції, включаючи регіони Парижа та Ліона, має континентальний клімат з холодними зимами та спекотними літами. Зими можуть бути холодними з опадами у вигляді снігу, а літа - спекотними з невеликими опадами.

Середземноморський клімат: Південна частина Франції, включаючи регіони Ніцци, Марселя та Тулону, має середземноморський клімат з м'якою зимою та спекотним літом. Зими тут теплі, а літа сухі та спекотні.

Альпійський клімат: Гірські регіони, зокрема Альпи та Піренеї, мають альпійський клімат. Зими тут холодні з багатими снігопадами, а літа прохолодні.

Океанічний клімат: Західне узбережжя Франції, включаючи регіони Бордо та Нант, має океанічний клімат з м'якими зимами та прохолодними літами. Тут опади розподілені рівномірно протягом року.

Оскільки клімат може змінюватися в залежності від конкретного регіону та сезону, туристам рекомендується перевіряти погодні прогнози перед подорожжю та пакувати відповідний одяг для зручності та комфорту.

Незалежно від погодних умов, Франція з користю використовує свій статус країни цілорічного відпочинку. Взимку тут можна насолоджуватись гірськолижним відпочинком, а влітку - відпочивати на пляжах і отримувати засмагу.

Завдяки географічному розташуванню, Франція має перевагу транзитного туризму і стратегічного розташування, що сприяє значному потоку туристів. Багато людей просто пролягають свій шлях через країну, вирушаючи в інші місця. У середньому від 15 до 20 мільйонів іноземців просто перетинають територію Франції, їдучи в Італію або Іспанію.

Приблизно 80% території Франції є сільською місцевістю, і це комфортна й спокійна, чарівна та мальовнича частина країни. Крім Парижа, ця область є ще одним бажаним напрямком для багатьох туристів. Країна відома своїми прекрасними сільськими пейзажами, традиційними селами, сільськими ринками та сільськогосподарськими регіонами. Ось деякі особливості сільської місцевості Франції:

Виноградники: Франція славиться своїми виноробними регіонами, такими як Бордо, Шампань, Бургундія та Ельзас. Сільські пейзажі, вкриті виноградниками, створюють прекрасні види та відомі винні маршрути.

Фермерські ринки: У французькій сільській місцевості поширені традиційні фермерські ринки, де можна придбати свіжі сезонні продукти, сири, хліб та інші місцеві добрину. Це чудове місце, де можна познайомитися з місцевими селянами та відчути атмосферу села.

Села зі старовинною архітектурою: Французькі сільські села часто мають прекрасну старовинну архітектуру. Тут можна знайти середньовічні церкви, замки, кам'яні будинки та інші історичні пам'ятки.

Природні заповідники та парки: Франція має багато природних заповідників та парків, які розташовані у сільській місцевості. Наприклад, Національний парк Верхній Луари або Персійський парк над Рональдом. Вони пропонують чудові можливості для піших прогулянок, велосипедних прогулянок та природних спостережень.

Гастрономія: Сільська місцевість Франції відома своєю гастрономічною спадщиною. Тут можна спробувати аутентичні місцеві страви, такі як французькі сири, виноградні вина, свіжі овочі та фрукти, мед, фермерське молоко та багато іншого. Відвідання сільської місцевості Франції дозволить вам побачити інший бік країни, насолодитися спокоєм і красою природи, познайомитися з місцевою культурою та традиціями.

Іноземці формують уявлення про Францію, серед інших аспектів, на основі її знаменитих гастрономічних традицій і можливостей насолоджуватися французькими делікатесами (рис. 2.3) [23].

Рис. 2.3 – Гастрономічний образ Франції

Туристична спільнота Франції, беручи до уваги цей факт, прагне зберегти статус країни як світової гастрономічної столиці. До речі, в країні існує система маркування ручної роботи в галузі харчування, вимогами якої є мінімальне використання заморожених продуктів і максимальне використання свіжих інгредієнтів. Продукти місцевого виробництва також отримують особливі захищені етикетки з позначенням регіону [22].

Жодна справжня французька гастрономічна витонченість не може обійтися без дегустації різних сортів вина, а величезний асортимент місцевих вин виробництва є ще однією привабливою причиною для туристів, щоб спланувати поїздку до цієї країни.

Звичайно, Франція пишається своєю давньою і часто хвилюючою історією – від Французької революції до Наполеона і двох світових воєн, тому історичні місця часто включаються в основні туристичні маршрути.

Тут можна знайти знамениті місця битв на ріці Соммі, музеї та історичні комплекси, такі як Музей, присвячений висадці союзних військ у Нормандії, захоплюючі замки, церкви і собори, які прикрашають місцеві пейзажі.

Франція є однією з країн з найбільшою кількістю об'єктів, внесених до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На сьогоднішній день в Франції знаходиться понад 40 об'єктів, які мають велике історичне, культурне та природне значення. Деякі з найвідоміших об'єктів списку включають:

Паризький ансамбль: Включає Ейфелеву вежу, Квартал Латинської квартали, кафедральний собор Паризької Богоматері та Палац Шарля де Голля. Цей ансамбль представляє архітектурну, історичну та культурну спадщину Франції.

Палац і парк Версаль: Цей величний палац і парк відомі своєю багатогою історією та архітектурою епохи Великого Абсолютизму.

Мон-Сен-Мішель: Видатний монастир, розташований на скелі в заливі Мон-Сен-Мішель, є символом нормандської архітектури та релігійної історії.

Луарські замки: Розташовані в долині Луари, вони представляють різноманітні стилі архітектури, від середньовічних фортець до ренесансних палаців.

Монт-Парнасс: Це гірський масив, відомий своїми крутими скелями та вражаючими краєвидами. Він також відомий як місце, що надихало багатьох художників і письменників.

Інші визначні об'єкти включають катедрали Ам'єн, Бургос та Стразбург, римські амфітеатри в Нім та Арль, печери Ласко та множину інших культурних, історичних і природних місць у всій країні. Ці об'єкти привертають туристів з усього світу, які бажають насолодитися багатством культурної спадщини Франції.

Музеї та художні галереї привертають значну увагу туристів, особливо у Франції.

Франція має все необхідне для подорожей різних категорій мандрівників. Країна приваблює людей різного віку завдяки своїм видатним пам'яткам світового значення, шедеврам мистецтва та архітектури, вишуканій кухні, чудовими пляжами, гірськолижними курортами, прекрасним сільським пейзажем та захоплюючою історією.

Сьогодні Франція намагається повернути собі колишню популярність на туристичному ринку. Зростаюча світова тенденція до екологічних та безпечних подорожей призводить до зменшення відстаней перельотів, і багато людей віддають перевагу подорожам у межах Європейського Союзу, замість віддалених карибських або Канарських островів. Велика мережа швидкісних поїздів у Франції, включаючи нові нічні поїзди, надає привабливу альтернативу для тих, хто уникає повітряних перельотів.

Проте, є й інша сторона медалі. Туроператори все частіше відмовляються від масового туризму та зосереджуються на меншій кількості відвідувачів, зокрема гостей з Близького та Далекого Сходу. Ця тенденція вже помітна у преміальних закладах Парижа, які протягом багатьох років спеціалізувалися на мандрівниках, які подорожують на великі відстані.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В НАЙБІЛЬШИХ КУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРАХ СВІТУ НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦІЇ

3.1 Особливості регулювання туристичного потенціалу у Франції

У Франції регулювання туристичного потенціалу здійснюється шляхом встановлення різних норм, політик і заходів для забезпечення сталого та ефективного розвитку туризму. Особливості регулювання туристичного потенціалу у Франції включають:

Законодавча база: Франція має розгорнуту законодавчу базу, яка регулює різні аспекти туризму, включаючи забезпечення безпеки туристів, охорону природних та культурних ресурсів, надання туристичних послуг, ліцензування та контроль за діяльністю туристичних підприємств.

Стратегія туризму: Франція розробляє стратегічні плани та програми розвитку туризму, які визначають основні напрямки і пріоритети розвитку галузі. Ці плани враховують потенціал країни, конкурентоспроможність, сталість та інноваційність туристичного сектору.

Сприяння інфраструктурі: Франція інвестує в розвиток туристичної інфраструктури, такої як готелі, ресторани, транспортні засоби та інші туристичні послуги. Держава сприяє створенню та підтримці ініціатив, спрямованих на поліпшення якості та доступності туристичних послуг.

Охорона культурної та природної спадщини: Франція приділяє велику увагу охороні та збереженню своєї культурної та природної спадщини. Здійснюються заходи для збереження пам'яток архітектури, мистецтва, а також природних ландшафтів, національних парків та заповідників.

Промоція та маркетинг: Франція активно просуває свій туристичний потенціал на міжнародному рівні. Здійснюються масштабні маркетингові

кампанії, участь у виставках та форумах, співпраця з туристичними операторами та агентствами. Також розвивається використання цифрових технологій та інтернету для просування туристичних послуг.

Професійна підготовка та стандартизація: Франція надає велику увагу професійній підготовці працівників у сфері туризму. Існують спеціалізовані навчальні програми та курси, а також акредитаційні системи для готелів, ресторанів та інших туристичних підприємств.

Ці особливості регулювання туристичного потенціалу у Франції сприяють розвитку туризму, забезпечують його сталість та конкурентоспроможність, а також збереження багатства культурної та природної спадщини країни.

Децентралізація відіграє важливу роль у туристичній політиці Франції. Передача повноважень місцевим органам самоврядування, підтримка місцевих ініціатив, розвиток соціального туризму та всебічна співпраця між владою, територіальними громадами та підприємцями у галузі туризму мають особливий вплив на туристичну політику Франції.

Особливу увагу слід приділити державній підтримці соціального туризму в Франції, включаючи такі аспекти, як розробка національної програми «Туризм для інвалідів» та нормативних актів, спрямованих на підтримку туристичних послуг для людей з обмеженими фізичними можливостями; встановлення національного стандарту якості туристичного продукту для сімейного відпочинку, який є найпоширенішим у країні; контроль цін на окремі туристичні продукти; впровадження системи відпускних чеків; створення та підтримка системи "культурних карток"; розробка спеціальної туристичної інфраструктури для молоді та інші.

Досвід Франції показує, що максимальний ефект у розвитку туризму можна досягти лише шляхом співпраці між органами виконавчої влади, місцевим самоврядуванням, громадськими та професійними організаціями та підприємницькими структурами.

У Франції питання регулювання туризму потрапляють у сферу компетенції Міністерства транспорту та суспільних робіт. Державний секретаріат з питань туризму в Міністерстві відповідає за реалізацію політики у галузі туризму. Управління туризмом, яке входить до складу Державного секретаріату, займається конкретними аспектами регулювання туризму, такими як розробка політик, регуляторна діяльність, планування та розвиток туристичної інфраструктури, просування та маркетинг туристичних послуг, забезпечення якості туристичних послуг, а також сприяння співробітництву з іншими суб'єктами туристичної галузі.

На регіональному рівні працюють представники центральної виконавчої влади, які вирішують питання розвитку туристичної галузі та підпорядковуються префектам. Діяльність цих представників спрямована на координацію регіональних ініціатив, оскільки місцева влада має значні повноваження в галузі туризму.

Просуванням образу Франції як туристичного центру на міжнародному ринку займається асоціація «Maison de la France», що виникла в 1987 р. в результаті угоди про партнерство між місцевими адміністраціями, туристичними фірмами, готелями, адміністраціями об'єктів екскурсійного показу.

З 2021 р. асоціація «Maison de la France» була відома як Atout France і наразі є національним туристичним агентством Франції і відповідає за просування образу Франції як визначного туристичного центру на міжнародному ринку.

Асоціація займається різними аспектами маркетингу та просування туризму, включаючи розробку стратегій просування, рекламних кампаній, участі у міжнародних виставках та форумах, співпрацю з туристичними операторами та агентствами. Вона працює над залученням туристів з усього світу до Франції, просуває різноманітні туристичні продукти та привабливості країни, включаючи культурні пам'ятки, природні красоти, гастрономічний досвід, спортивні події та багато іншого.

Atout France співпрацює з різними партнерами, такими як регіональні туристичні організації, готелі, туристичні агентства, авіакомпанії та інші гравці туристичної галузі, щоб спільно просувати туристичну привабливість Франції та забезпечити високу якість обслуговування для відвідувачів.

3.2 Перспективні напрями розвитку пізнавального туризму у Франції

Франція має значний потенціал для подальшого розвитку пізнавального туризму. Ось деякі перспективні напрями розвитку:

Культурна спадщина: Франція багата на культурні пам'ятки, музеї, художні галереї та історичні місця. Подальше розширення і просування цієї культурної спадщини може привернути більше пізнавальних туристів.

Гастрономічний туризм: Франція відома своєю кулінарною традицією та видатними гастрономічними винаходами. Розвиток гастрономічного туризму, такого як кулінарні екскурсії, дегустації місцевих страв та вин, може бути привабливим для любителів їжі.

Екологічний туризм: Франція має різноманітну природну красу, включаючи гори, озера, моря та заповідники. Розвиток екологічного туризму, такого як еко-тури та екотрекінг, може привернути пізнавальних туристів, які цікавляться природою та екологією.

Винний туризм: Франція славиться своїми виноробними регіонами, такими як Бордо, Шампань, Бургундія та багато інших. Розвиток винного туризму, включаючи відвідування виноробних підприємств, дегустації вина та уроки виноробства, може привернути любителів вина з усього світу.

Мистецтво та дизайн: Франція є центром світового мистецтва та дизайну, з великою кількістю галерей, музеїв та фестивалів. Приверненням пізнавальних туристів, які цікавляться мистецтвом, може бути подальший розвиток мистецьких турів та виставок.

Ці перспективні напрями розвитку пізнавального туризму відображають потенціал Франції для приваблення пізнавальних туристів, які бажають насолоджуватися культурою, природою, гастрономією та мистецтвом країни.

Розвиток культурного туризму є важливим фактором для економіки Франції, завдяки його винятковій ролі в країні. Незважаючи на значну кількість об'єктів культурної спадщини, які знаходяться на території Франції, багато туристів віддають перевагу відомим світовим пам'яткам, таким як Ейфелева вежа або Лувр, і часто обминають менш відомі об'єкти. Крім того, культурний туризм у Франції концентрується головним чином у трьох основних районах: Париж та його околиці, Долина річки Луара та Центральна Франція.

З цим уявленням, пропонується розглянути два основні напрямки для стимулювання культурного туризму в Франції: розширення переліку привабливостей для туристів і розширення географії культурного туризму.

Одним із способів досягнення цього може бути розробка турів, які включатимуть відвідування менш відомих об'єктів культурної спадщини, що зацікавлять широке коло туристів.

Франція має багатий перелік відвідуваних туристичних принад, які приваблюють мільйони туристів щороку. Ось деякі додаткові варіанти:

Версальський палац: Це одна з найвідоміших пам'яток Франції, яка служила резиденцією французьких королів. Палац вражає своєю розкішшю, прекрасними садами та величними залами.

Палац Пап у Авіньйоні: Ця історична споруда була колишньою резиденцією пап Римської католицької церкви. Він є одним з найбільш вражаючих прикладів середньовічної архітектури та включений до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Катедральний собор Страсбурга: Це одна з найвищих готичних будівель у Європі, з вражаючою архітектурою та унікальними художніми деталями.

Місто Каркассон: Ця середньовічна фортеця розташована на пагорбі над містом Каркассон. Вона включена до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

і приваблює туристів своїм мальовничим виглядом і атмосферою середньовічної краси.

Місто Ніцца: Розташоване на березі Лазурного узбережжя, Ніцца приваблює туристів своїми прекрасними пляжами, витонченими будівлями та багатою культурною спадщиною.

Замок Шамбор: Цей ренесансний замок розташований в Луарській долині. Він вражає своєю симетрією, елегантністю та красою.

Прованс: Регіон Прованс відомий своїми польовими лавандовими полями, мальовничими селами та традиційними ринками. Тут туристи можуть насолоджуватися прекрасним пейзажем, проводити час на винних галявинах та відвідувати музеї мистецтва.

Це лише кілька прикладів відвідуваних туристичних принад Франції. Країна має ще багато інших захоплюючих місць, які варто відвідати для насолоди культурою, історією та природними красотами.

Розробка турів, які включають відвідування невідомих широкому колу туристів об'єктів культурної спадщини Франції, є важливим аспектом розвитку туризму в країні. Це дозволяє привернути увагу до менш відомих, але дуже цікавих культурних об'єктів і розширити туристичну привабливість Франції.

Для розробки таких турів можуть використовуватися наступні підходи:

Дослідження інших регіонів: Крім популярних туристичних місць, в Франції є багато менш відомих регіонів з унікальною культурною спадщиною. Розробники турів можуть досліджувати ці регіони, вивчати їхню культуру, історію та архітектуру, і створювати програми турів, які дозволять туристам дізнатися про них більше.

Партнерство з музеями та історичними об'єктами: Розробники турів можуть встановлювати партнерські відносини з музеями, замками, палацами та іншими історичними об'єктами, щоб створювати спеціальні екскурсії та програми для туристів. Це може включати приватні екскурсії, доступ до закритих виставок або участь у майстер-класах з місцевих ремесел.

Промоція культурної спадщини: Розробники турів можуть активно промувати менш відомі культурні об'єкти через медіа, соціальні мережі, туристичні сайти та інші канали. Це допоможе залучити увагу туристів і розширити їхні знання про різноманітність культурної спадщини Франції.

Розвиток тематичних турів: Розробники турів можуть створювати тематичні програми, які фокусуються на певних аспектах культурної спадщини Франції. Наприклад, це можуть бути тури, присвячені літературі, живопису, кулінарії, музиці або релігії. Такі тури дозволяють туристам глибше зануритися в обрану тему і відкрити нові аспекти французької культури.

Розробка турів, що включають відвідування невідомих об'єктів культурної спадщини Франції, може сприяти розширенню туристичного потенціалу країни, залученню нових сегментів туристів та розвитку місцевих економік у менш відомих регіонах.

Отже, для розвитку культурного туризму в Франції розглядаються дві можливості. Перша з них полягає в розробці турів, які комбінують відвідування найвідоміших культурних пам'яток країни з менш відомими, але цікавими об'єктами культурної спадщини. Це дозволить туристам, які бажають поглибити своє знайомство з культурою Франції, відкрити для себе раніше маловідомі пам'ятки. Розробка таких турів також забезпечить додаткові фінансові ресурси для підтримки і розвитку цих об'єктів, а також для створення нової туристичної інфраструктури.

Друга можливість полягає в розширенні географії культурного туризму. Це означає привернення більшої кількості потенційних туристів до інших регіонів країни, де розвиток культурного туризму є менш розповсюдженим. Шляхом доповнення традиційно розвинутих видів туризму в цих регіонах з пізнавальною активністю, можна залучити більше людей до відвідування цих місць.

Такі заходи сприятимуть активізації культурного туризму в Франції, розширять вибір для туристів та сприятимуть розвитку різних регіонів країни.

Розширення географії культурного туризму у Франції є важливою стратегією для залучення більш широкої аудиторії туристів і розповсюдження культурного багатства країни на всіх її територіях. Ось кілька способів розширення географії культурного туризму у Франції:

Розробка маршрутів за межами популярних місць: Крім відомих туристичних міст, таких як Париж, Марсель або Ліон, розробники турів можуть створювати маршрути, які охоплюють менш відомі регіони та міста. Це можуть бути провінційні міста, села, історичні або природні об'єкти, що варто відвідати. Такі маршрути дозволяють туристам познайомитися з різноманіттям культурного спадщини Франції.

Розвиток культурного туризму в маловідомих регіонах: Франція має багато регіонів, які мають власну унікальну культурну спадщину, але не є добре відомими серед туристів. Розробники турів можуть співпрацювати з місцевими органами влади, музеями, галереями та іншими культурними установами, щоб привернути увагу до цих регіонів і розробити привабливі туристичні програми.

Промоція регіональної культурної спадщини: Розробники турів можуть активно промовляти регіональну культурну спадщину Франції через медіа, соціальні мережі, туристичні виставки та інші канали. Це допоможе позиціонувати менш відомі регіони як привабливі туристичні напрямки і збільшити їх відвідуваність.

Співпраця з міжнародними партнерами: Франція може розширити географію культурного туризму шляхом співпраці з міжнародними партнерами, такими як інші країни, міжнародні туристичні агентства, туристичні оператори та міжнародні організації. Спільні промоційні кампанії, обмін досвідом та ресурсами можуть допомогти привернути туристів з різних країн до різних регіонів Франції.

Розширення географії культурного туризму у Франції сприятиме розподілу туристичного потоку по всій країні, сприяючи розвитку менш

відомих регіонів, збільшенню кількості відвідувачів та сприяючи збереженню і просуванню культурного надбання Франції.

3.3 Концепція сталого розвитку пізнавального туризму у Франції

Культурний туризм є одним зі способів ознайомлення громадян з різними регіонами світу. Цей вид туризму включає відвідування історичних, культурних та географічних пам'яток. Основною метою таких подорожей є поглиблене ознайомлення з історичними пам'ятками, архітектурою, мистецтвом, природою, етнічними особливостями та сучасним життям місцевих жителів. Туризм відіграє важливу роль у формуванні особистої ідентичності та відродженні локальних традицій. Особливо для молоді важливим є розуміння історико-культурного значення досягнень їх країни та почуття гордості за неї [31-32].

Сталий розвиток туризму означає, що туризм повинен бути керованим таким чином, щоб задовольняти економічні, соціальні та естетичні потреби, зберігаючи культурну цілісність, екологічні процеси, біорізноманіття та системи життєзабезпечення. Це процес, який задовольняє потреби сучасних туристів та приймаючих громад, одночасно захищаючи та зміцнюючи потреби майбутніх поколінь [33].

У Франції існує широко визнана концепція сталого розвитку туризму, яка враховує соціальні, екологічні та економічні аспекти. Державні органи, туристичні оператори та інші зацікавлені сторони активно сприяють розвитку туризму з метою збереження природного й культурного спадщини країни, підтримки місцевого населення та стимулювання економічного росту.

Основні аспекти концепції сталого розвитку туризму у Франції включають:

Збереження природного довкілля: Франція прагне зберегти свою природну красу, охороняти біорізноманіття та зменшувати негативний вплив

туризму на навколишнє середовище. Це включає раціональне використання природних ресурсів, екологічно чистий транспорт та заохочення до екологічно відповідних практик серед туристів.

Соціальна відповідальність: Франція ставить на перший план підтримку місцевого населення, включаючи розвиток туризму в сільських районах та збереження традиційних ремесел та культурних практик. Країна також забезпечує соціальну справедливість, враховуючи потреби місцевих спільнот і сприяючи створенню якісних робочих місць.

Економічний розвиток: Франція використовує туризм як джерело економічного зростання, стимулюючи розвиток малого та середнього бізнесу, розширення готельного сектору, ресторанного господарства та інших туристичних послуг. Країна прагне забезпечити справедливий розподіл туристичних доходів та максимальну користь для місцевої економіки.

Культурний обмін: Франція сприяє культурному обміну та взаєморозумінню між туристами та місцевим населенням. Країна підтримує розвиток культурних подій, музеїв, галерей та інших культурних об'єктів, що сприяє збагаченню туристичного досвіду та взаємному розумінню між культурами.

Франція активно співпрацює з іншими країнами, організаціями та громадськими організаціями для реалізації цієї концепції сталого розвитку туризму. Через ці зусилля Франція зберігає свою привабливість як одне з найпопулярніших туристичних напрямків у світі.

Для подальшого розвитку пізнавального туризму в країні одним з найбільш перспективних напрямків є розширення та інтеграція різних видів туризму.

Зокрема, великий потенціал має розвиток етнографічного туризму, який варто активно розвивати.

Етнографічний туризм у Франції є популярною формою туризму, яка дозволяє відвідувачам пізнати традиції, культуру та спосіб життя різних етнічних груп і регіонів країни. В рамках етнографічного туризму туристи

можуть відвідувати села, етнографічні музеї, фольклорні фестивалі, ремісничі майстерні та багато іншого. Ось декілька особливостей етнографічного туризму у Франції:

Регіональні особливості: Франція має багатий різноманітний культурний ландшафт, який включає різні етнічні групи, мови, традиції та звичаї. Кожен регіон має свою власну унікальну культуру і стиль життя, які можуть бути відкриті для туристів в рамках етнографічного туризму.

Етнографічні музеї: У Франції є багато етнографічних музеїв, які присвячені збереженню та демонстрації культурного надбання різних етнічних груп. Тут відвідувачі можуть ознайомитися з традиціями, ремеслами, музичними інструментами та іншими аспектами культури.

Фольклорні фестивалі: У Франції часто проводяться фольклорні фестивалі, де виступають народні артисти, музиканти, танцюристи та інші виконавці. Це чудова нагода побачити традиційні виступи, взяти участь у народних танцях та отримати враження від живого спадщини різних етнічних груп.

Кулінарні традиції: Франція славиться своєю кухнею, яка має свої регіональні особливості. Етнографічний туризм у Франції також дозволяє туристам спробувати традиційні страви та напої різних регіонів, відвідати ринки та ферми, де можна придбати місцеві продукти.

Етнічні фестивалі та події: У Франції відбуваються різні етнічні фестивалі та події, присвячені певним культурам або етнічним групам. Це можуть бути фестивалі музики, танців, ремесел, мистецтва та інші події, які демонструють культурну різноманітність Франції.

Етнографічний туризм у Франції дозволяє туристам глибше пізнати культуру, традиції та спадщину різних етнічних груп. Це створює можливості для взаєморозуміння, обміну досвідом та відкриття нових аспектів культурного багатства країни.

Також уваги потребує подальший розвиток подієвого туризму та його інтеграція до інших різновидів культурного туризму.

Подієвий туризм у Франції має великий потенціал для подальшого розвитку, оскільки країна є місцем проведення багатьох значних культурних, спортивних, мистецьких та інших подій. Інтеграція подієвого туризму до інших різновидів культурного туризму може сприяти розширенню туристичних можливостей та задоволенню потреб туристів.

Ось декілька перспективних напрямів розвитку подієвого туризму у Франції та його інтеграції до інших різновидів культурного туризму:

Тематичні тури: Франція може пропонувати тематичні тури, що поєднують відвідування подій, таких як фестивалі, виставки, концерти, з відкриттям культурних та історичних об'єктів. Наприклад, туристи можуть відвідати мистецьку виставку в Парижі та одночасно оглянути визначні пам'ятки міста.

Музейні події: Франція володіє великою кількістю музеїв, які часто організовують спеціальні події, такі як відкриття нових експозицій, тематичні екскурсії, лекції та майстер-класи. Інтеграція таких подій до культурного туризму може сприяти більш повному вивченню музейних колекцій та стимулювати інтерес до культурної спадщини.

Фестивалі та культурні заходи: Франція відома своїми численними фестивалями, такими як Фестиваль авіації в Ле-Бурже, Фестиваль вогню у Каннах, Фестиваль мистецтв у Авіньйоні та багато інших. Інтеграція таких подій до культурного туризму може створити унікальні можливості для туристів насолодитися місцевою культурою та традиціями.

Спортивні події: Франція є популярною дестинацією для спортивних подій, таких як Тур де Франс, Опен Франції з тенісу, автогонки та інші. Інтеграція спортивних подій до культурного туризму може привернути увагу туристів, які цікавляться спортом, та дозволити їм насолодитися культурною спадщиною країни.

Релігійні заходи: Франція володіє значною кількістю релігійних об'єктів, таких як катедрали, монастирі, церкви. Релігійні свята та події, які відбуваються в цих місцях, можуть бути включені до культурного туризму,

пропонуючи туристам можливість побачити релігійну спадщину Франції та прийняти участь у церковних обрядах.

Франція має багато національних свят і фестивалів, які відображають її культурну спадщину, традиції та історію. Ось декілька з найвідоміших національних свят та фестивалів у Франції:

День Бастилії (14 липня): Це національне свято Франції, яке відзначає початок Французької революції. Цього дня проводяться величезні військові паради, салюти та феєричні вогняні шоу.

Фестиваль мідних дзвонів (квітень-травень): Цей фестиваль відбувається в місті Альбі в регіоні Окситанія і є частиною культурної спадщини ЮНЕСКО. Він присвячений місцевій традиції виготовлення мідних дзвонів і включає у себе паради, концерти і виставки.

Фестиваль Авіньйона (липень): Цей мистецький фестиваль відбувається в місті Авіньон і вважається одним з найважливіших фестивалів в Європі. Він пропонує широкий вибір театральних вистав, включаючи драму, комедію, танець та музику.

Фестиваль сонячних ліхтариків у Ліоні (грудень): Цей святковий фестиваль відбувається у місті Ліон і є одним з найбільш вражаючих подій у Франції. Місто перетворюється на справжню казку, вкрите тисячами сонячних ліхтариків, які створюють величезні світлові інсталяції.

Фестиваль Винобрання у Бургундії (листопад): Цей фестиваль відбувається в Бургундії, одному з найвідоміших виноробних регіонів Франції. Він пропонує дегустації вин, майстер-класи з виноробства, музичні виступи та традиційні гастрономічні страви.

Ці національні свята та фестивалі відображають багатство культурного спадщини Франції та привертають туристів з усього світу, які бажають насолодитися унікальною атмосферою та традиціями країни.

Інтеграція подієвого туризму до інших різновидів культурного туризму дозволить створити більш комплексні туристичні продукти, які задовольнять

різноманітні інтереси туристів та дозволять їм більш глибоко зануритися в культурний світ Франції.

Кожним роком релігійний туризм залучає все більше звичайних мандрівників, які виявляють інтерес до цього виду подорожей. Він вже не є прерогативою лише паломників, а набуває привабливості для тих, хто прагне не лише спостерігати за архітектурою, але й знайти певну віддаленість від сучасного світу.

Франція є важливим пунктом для релігійного туризму завдяки своєму багатому релігійному спадщині. Особливо відомі місця релігійного значення включають:

Нотр-Дам де Парі: Церква Нотр-Дам де Парі є символом Парижа і однією з найвідоміших катедрал у світі. Вона представляє готичний стиль архітектури і має величезне історичне та релігійне значення.

Лурд: Місто Лурд у Піренеях відоме своїми паломництвами до святого місця Марійської печери. Віруючі приходять сюди, щоб помолитися і відкрити для себе духовну силу цього місця.

Сакре-Кер: Базиліка Сакре-Кер у Монмартрі, Париж, є ще одним видатним місцем релігійного туризму. Вона має неперевершений архітектурний стиль і надихаючий вид на місто.

Авіньйон: Місто Авіньйон відоме своїм папським палацом, де знаходився Римський папа впродовж XIV століття. Це місце приваблює туристів, які цікавляться історією релігії та папства.

Мон-Сен-Мішель: Мон-Сен-Мішель - величезний гранітний острів, що знаходиться на півдні Нормандії. Він володіє довгим історичним та релігійним спадщиною, включаючи Абатство Мон-Сен-Мішель, яке приваблює численних паломників.

Ці місця привертають віруючих з усього світу, які шукають духовне збагачення, поклоніння та відчуття мирного атмосфери. Вони є важливими культурними центрами і пропонують різноманітні релігійні події, церемонії та паломництва.

Для подальшого розвитку культурного туризму в країні є необхідною активна участь туристичних зацікавлених сторін, підприємств, державних установ та громади на всіх етапах, від заснування до впровадження програм розвитку цього виду туризму. Важливим завданням є збереження та розвиток культур, фольклору, мистецтва, артефактів та інших аспектів громадської культури.

Активна участь всіх зацікавлених сторін, державних установ та місцевих громад у процесі прийняття рішень допомагає розробляти та обґрунтовувати стратегії для політики культурного туризму та сприяти відповідальному та стійкому культурному туризму.

У цьому контексті, перспективними напрямками розвитку культурного туризму у Франції є етнографічний, подієвий та релігійний туризм. Розвиток цих видів туризму та їх інтеграція з іншими формами туризму сприятимуть збільшенню прибутків від культурного туризму та підвищенню економічного добробуту населення.

Щодо просування туристичного продукту, перспективними напрямами є створення та просування публічного порталу з деталізацією пропозицій культурно-пізнавального туризму, заохочення інформаційних брокерів до включення культурного туризму в критерії вибору місця призначення, створення профільного міністерства, що відповідає за туризм, та розробка національної інформаційної кампанії для підвищення обізнаності про важливість культурного туризму та просування окремих культурних продуктів.

Таким чином, для успішного розвитку культурного туризму необхідно зосередитися на розвитку конкретних форм туризму, покращенні системи просування туристичного продукту, залученні місцевих громад, зміцненні зв'язків між містами та їх прилеглими регіонами і використанні принципів сталого туризму.

ВИСНОВКИ

Дослідження пізнавального туризму постає дуже актуальним в сучасних умовах з кількох причин:

- через зростаючий інтерес до культурної спадщини: все більше туристів шукають нові, унікальні та освітні враження під час подорожей. Пізнавальний туризм дозволяє їм дізнатися більше про культурну спадщину, історію, мистецтво та інші аспекти культури країни, яку вони відвідують;

- через зміна попиту туристів: більшість сучасних туристів шукають не тільки поверхневі розваги, але й глибше занурення в місцеве життя та культуру. Вони хочуть отримати освітній досвід, розширити свої знання та розуміння світу. Пізнавальний туризм відповідає на цей попит, надаючи можливість вивчати і досліджувати нові місця та культури;

- через вплив на місцеву економіку: розвиток пізнавального туризму може мати позитивний вплив на місцеву економіку. Туристи, які приїжджають для освітніх цілей, зазвичай більше витрачають на місцеві товари і послуги, що стимулює розвиток місцевого підприємництва та зайнятість;

- через сприяння збереженню культурної спадщини: пізнавальний туризм може відігравати важливу роль у збереженні культурної спадщини. Через пізнавальний туризм туристи стають свідками і учасниками збереження та відновлення історичних пам'яток, музеїв та інших культурних об'єктів;

- через розвиток освіти та культурного обміну: пізнавальний туризм сприяє освітньому процесу та культурному обміну між країнами. Він допомагає розширити кругозір туристів, відкриває нові перспективи і погляди на світ, сприяє толерантності і взаєморозумінню.

Усі ці фактори підкреслюють актуальність дослідження пізнавального туризму в сучасних умовах. Розуміння його особливостей, розвиток нових підходів та інноваційних продуктів можуть допомогти розширити туристичну індустрію, задовольнити потреби туристів та сприяти сталому розвитку

туризму.

У майбутньому пізнавальний туризм стане основним джерелом попиту серед туристів. Цьому сприятимуть різні мотивації, що впливають на попит на туристичний продукт пізнавального туризму. Серед специфічних мотивацій попиту на такий туристичний продукт, які можуть бути запропоновані туристичними підприємствами, в рамках пізнавального туризму, варто виділити пошук новизни, аутентичність культурної спадщини, міжкультурність, що передбачає орієнтацію турпродукту на національний лінгвокультурний сегмент ринку споживачів, міжкультурний підхід до відбору інформації та міжкультурну взаємодію з представниками вивчуваної культури.

Найбільші туристичні осередки в світі включають кілька країн, які приваблюють найбільшу кількість туристів. Лідерство серед цих країн належить Франції, яка впродовж тривалого періоду залишається однією з найпопулярніших туристичних країн у світі. Це пов'язано з її культурною спадщиною, історичними пам'ятками, розкішними пляжами, гастрономічною культурою та модою. Париж, Лазурний берег, Альпи та винні регіони Франції є основними привабливими місцями.

Ми вважаємо, що у Франції є перспективи для розвитку культурного туризму через розширення етнографічного, подієвого та релігійного напрямків, поліпшення системи маркетингу та просування туристичних продуктів, надання переваги розвитку культурного туризму на користь місцевих громад, зміцнення зв'язків між містами та прилеглими регіонами, а також дотримання загальних принципів сталого туризму.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Туризм. <https://geografiamozil2.jimdofree.com/головна/туризм/>.
2. Туризм. <https://www.miyklas.com.ua/p/geografia/6/rozvitok-geografichnih-znan-pro-zemliu-37191/suchasni-geografichni-doslidzhennia-31811/re-b08d1772-3334-43e6-abb1-69b707b743c8>.
3. Туризм і рекреація. <http://next.collegesnau.com/speciality/turyzm/>.
4. Малюга Л. М. Розвиток культурного туризму. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Туристичний бізнес та екзистенційний пошук особистості» (м. Харків, 3-4 квітня 2019 р.). Харків : ХДАК, 2019. 58 с. С. 10-12. https://tourlib.net/statti_ukr/maljuga.htm.
5. Никига О. Пізнавальний туризм: сутність та особливості організації. https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/9721/1/Збірник_конференції_Туризм_19.pdf.
6. Федорченко В. К., Мініч І. М. Туристський словник-довідник. Київ : Дніпро, 2000. 155 с.
7. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
8. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму. Київ : Знання, 2013. 334 с.
9. Класифікаційний дискурс [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://pidruchniki.com/1376102543517/turizm/klasifikatsiynyi_diskurs
10. Пізнавальний туризм [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://poznayka.org/s43076t1.html>.
11. Пізнавальний туризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://thecity.com.ua/piznavalnij-turizm.html>.
12. Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку : матеріали доп. Міжнар. наук.– практ. конф. (Київ, 23–24 жовт. 2014 р.).– Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014.– 418 с.
13. Cultural Heritage and Tourism Development. Madrid: WTO, 2001. p.3.

14. Давиденко І. Культурний туризм як сучасний напрямок використання та збереження історико-культурної спадщини Одеського регіону. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2017. №2 (8). С.49-53.
15. Криза в туристичній галузі позбавить світовий ВВП \$1,17 трильйона. <https://investory.news/kryza-v-turistichnij-galuzi-pozbavit-svitovij-vvp-117-triljona/>.
16. Голова Держтуризму назвала ключові туристичні тренди на 2022 рік. <https://www.unian.ua/tourism/news/golovni-turistichni-trendi-na-2022-rik-vnutrishniy-turizm-ta-zbilshennya-vitrat-novini-11686354.html>.
17. Делегації, волонтери та ЗМІ: як змінився туризм у Києві за 2021-2022 роки. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/81021/>.
18. Найдорожчі бренди світу 2020 року за версією Brand Finance. <https://www.the-village.com.ua/village/business/news/296601-naydorozhchi-brendi-svitu-2020-roku-za-versieyu-brand-finance>.
19. Туреччина посіла 4 місце у новому рейтингу Всесвітньої туристичної організації ООН. <https://dip.org.ua/ispaniya/turechchyna-posila-4-mistse-u-novomu-reytnhu-vsесvitnoi-turystychnoi-orhanizatsii-oon/>.
20. ТОП-10 найпопулярніших туристичних напрямків у 2022 році: рейтинг Google. <https://travel.tochka.net/ua/17640-top-10-samykh-populyarnykh-turisticheskikh-napravleniy-v-2022godu-reyting-google/>.
21. Туристи обрали найкращі та найгірші туристичні пам'ятки світу. <https://dip.org.ua/turizm/turysty-obraly-naykraschi-ta-nayhirshi-turystychni-pam-yatky-svitu/>.
22. Не тільки Лувр та Прованс. Чому Франція так популярна серед туристів з усього світу. <https://travel.rbc.ua/ukr/show/luvr-provans-pochemu-frantsiya-populyarna-1629371294.html>.
23. <https://www.moyaeuropa.com.ua/blog/best-places-in-france/>.

- 24.Алексєєва Ю. В. Державне регулювання розвитку туристичної галузі України в контексті досвіду Франції: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 / ОРІДУ НАДУ. Одеса, 2005. 20 с.
- 25.Кривенкова Р. Ю. Зарубіжний досвід формування туристичного потенціалу. http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/43.pdf
- 26.Роль культури: приклад Франції, який показовий для України. <https://life.pravda.com.ua/columns/2021/01/21/243724/>.
- 27.Пізнавальний туризм. <https://thecity.com.ua/piznavalnij-turizm.html>.
- 28.Скабара Р. М. Країнознавчі аспекти пізнавального туризму. https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/19460/1/TK_лекція_6_Скабара.pdf.
- 29.Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання восьме / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю., проф. Барського Ю.М., доц. Лепкого М.І. – Луцьк: ВІП Луцького НТУ, 2022. – 408 с.
- 30.Основні напрями розвитку туристичного ринку Франції. <https://infotour.in.ua/galasjuk3.htm>.
- 31.Культурна економіка – розумна стратегія розвитку громад. https://lb.ua/blog/iryna_frenkel/370379_kulturna_ekonomika-rozumna.html.
- 32.Культурний туризм як інструмент формування національної ідентичності. <https://infotour.in.ua/kuzmuk.htm>.
- 33.Ісаєнко В. М., Ніколаєв К. Д., Бабікова К. О., Білявський Г. О., Смирнов І. Г. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь). <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6901/SSR-tourism.pdf;jsessionid=AF8664AA29CE2D793AEA691C1B69FF58?sequence=1>.
- 34.Явдак В. В. Культурно-пізнавальний потенціал Франції: стан і вектори розвитку: квал. робота магістра. Київ, 2019. 107 с. <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/532/%D0%AF%D0>

[%B2%D0%B4%D0%B0%D0%BA%20%D0%92.%20%D0%92.%20%28pdf.i
o%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y.](#)

35. Гагарцева А. В., Калоева З. Ю. Организация культурно-познавательного туризма Франции. JSRP (Общество и цивилизация в XXI веке: тенденции и перспективы развития). 2014. № 8 (12). С. 91–95.
36. Галасюк С. С. Основні напрями розвитку туристичного ринку Франції. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Індустрія гостинності в країнах Європи». Сімферополь, 2008. С. 43–46.
37. Гарбар Г. А. Культурний туризм в контексті масової культури. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2014. № 56. С. 140–148.
38. Гуз О. П. Регіональні відмінності у розвитку туризму Франції. Актуальні проблеми країнознавчої науки : матеріали I Міжнар. наук.-практ Інтернет-конференції (м. Луцьк, 9–10 жовтня 2014 р.) / за ред. В. Й. Лажніка. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. С. 13–17.
39. Кочубей Л. Сучасні особливості зовнішньої політики Франції в умовах модернізації. Наукові записки. 2018. № 1 (63). С. 93–113.
40. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К.: Знання, 2008. 661 с.
41. «Медленный туризм» во Франции привлекает все большее число последователей. URL: <https://www.atorus.ru/news/press-centre/new/39749.html>.
42. Можейко І. Французький досвід охорони культурної спадщини. URL: <http://www.slk.kh.ua/multimedia/articles/ukrayina-eu/francuzkij-dosvid-oxoronikulturnoyi-spadshchini.html>.
43. Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Теоретичні основи туризмології: навчальний посібник. К.: Ніка-Центр, 2005. 316 с.
44. Парфіненко А. Культурний туризм як чинник соціально-економічного розвитку територій. Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2013. № 13. Ч. 1. С. 233–242

45. Скорченко Ю. А., Цехош С. В., Цехош И. В. Культурный туризм как форма трансграничного сотрудничества. География та туризм. 2011. № 13 (11). С. 36–44.
46. Туризм. Дипломатия Франции. URL: <https://www.diplomatie.gouv.fr/ru/politique-etrangere/turizm/>.
47. Туризм у Франції. Geograf. URL: <http://www.geograf.com.ua/france/583-france-tourism>.
48. Франция – мировой лидер туризма. URL: https://tm.amb_afrance.org/Franciya-mirovoj-lider-turizma.
49. Шуплат О. М. Формування поняття «туризм» у сучасній економічній науці. Ефективна економіка. 2015. № 12. С. 1–7.
- 50.